

UVOD U DREAMWEAVER MX (1)

Macromedijin Dreamweaver MX je neverovatno moćna aplikacija za razvijaoce Weba. U ovom serijalu vežbi ćete naučiti kako da napravite veb stranice od baze podataka pomoću DMX opcije "**ASP / VBScript**" i Microsoft "**Access**" baze podataka.

Šta treba da imate na računaru:

Da biste razvijali i prikazivali ASP veb stranice na vašem računaru treba da na vaš računar instalirate "**Web Server**". Ovo nije tako strašno kao što zvuči. Sledeće opcije zavise od operativnog sistema koji koristite.

- "**Windows 95 - 98 - 98SE**": Morate da instalirate Microsoft "**Personal Web Server**" (PWS). Kopiju ćete naći na CD-ROM-u operativnog sistema u omotnici "**Add-Ons**". Na sledećoj vezi se nalazi uputstvo kako da instalirate "PWS".... "[Installing PWS on Windows 95-98-98SE](#)"
- "**Windows ME**": Možete da instalirate "PWS" iako ga Microsoft zvanično ne podržava. Na žalost, kopiju "PWS" nećete naći na "ME" CD-u. Treba da kopirate PWS datoteke sa 95 , 98 ili 98SE CD-a (ako ga nemate pozajmите ga od prijatelja). Ako vam ništa od ovoga ne uspe preuzmite PWS sa Microsoftove veb lokacije. Takođe je potrebno da preuzmete malu datoteku "**Patch**" sa Microsofta da biste omogućili instalaciju. Na sledećoj vezi se nalazi uputstvo kako da instalirate "PWS" na Windows ME i veze za preuzimanje potrebnih datoteka.... "[Installing PWS on ME](#)"
- "**NT 4**": Možete naći kopiju datoteke "PWS" na "**NT 4 Option Pack**". Procedura instalacije je čarobnjak i veoma je napredan.
- "**Windows 2000**": Morate da instalirate Microsoftov "**Internet Information Server**" poznatiji kao "**IIS**". Na sledećoj vezi se nalazi uputstvo kako da instalirate "IIS" na "**Windows 2000**" .. "[Installing IIS on 2000](#)"
- "**Windows XP Professional**": Morate da instalirate "IIS". Na sledećoj vezi se nalazi uputstvo kako da instalirate "IIS" na "**XP Pro**".... "[Installing IIS on XP Pro](#)"
- "**Windows XP Home Edition**": Microsoft ne podržava nijednu server tehnologiju na "**XP Home**". Morate da nadogradite na "XP Pro" ili, što je jeftinije, imate dva operativna sistema od kojih je jedan ranija verzija Windowsa koja podržava "PWS" i koristi je za razvoj. Svi zajedno ..... "Microsoft su krvopije!!"

Osim "PWS" ili "IIS" potrebno je da kopirate Microsoft "**Access**" (mi koristimo Access 2000, ali bilo koja verzija može da koristi) i, naravno, kopiju "**Dreamweaver MX**".

NAPOMENA: Preuzmite datoteku za vežbanje **DMX1_files.zip**

Šta treba da ima vaš matični računar na Webu:

Da bi se izvršavale ASP stranice na Internetu potrebno je da imate prostor na serveru sa matičnim računarcem koji podržava ASP. Ne biste verovali koliko e-mailova dobijam sa pitanjem zašto ASP stranice ne rade na GeoCities ili Yahoo-u!

Potrebno je da imate prostor na mrežnom računaru na serveru koji podržava ASP. Kao pravilo, to znači da matični računar treba da izvršava "**Internet Information Server**" instaliran na Windows 2000 ili NT operativnom sistemu. Neki Unix dobavljači nude ASP podršku, ali se to obavlja putem "plug in" okruženja drugog proizvođača, pa neka ASP svojstva mogu da fale. Zato... Potražite Windows matični računar.

Radi eksperimentalnih namera [Brinkster.com](#) nudi besplatan ASP servis. Isprobao sam ovaj servis i mogu vam reći da je spor i nepravilan. [Na ovoj vezi](#) ćete naći WebThang uputstvo o korišćenju Brinkstera sa Dreamweaver MX.

Ako živite u Velikoj Britaniji [DC Hosting](#) nudi kvalitetne, ali pakete sa malom širinom propusnog opsega za oko £25 godišnje. [NetWeaver](#) ima široku paletu kvalitetnih paketa počevši od £45 godišnje.

Kratak pregled:

Da biste koristili ovu seriju uputstva i razvijali veb stranice od baza podataka napravljenih pomoću Macromedia Dreamweavera MX, potrebno je da imate **sve sledeće stavke**.

- Macromedia Dreamweaver MX
- Microsoft PWS ili IIS na računaru.
- Web matični računar koji podržava ASP.
- Microsoft Access

Potrebno znanje:

U ovim uputstvima sam prepostavio da nemate nikakvo iskustvo sa PWS, Accessom ili ASP / sposobnostima baza podataka Dreamweavera MX, prepostavio sam da imate osnovna znanja o Windowsovom okruženju i da znate ponešto o Dreamweaverovim alatkama za pravljenje statičnih veb stranica (pravljenje tabela, obrazaca itd).

Preuzimanja:

[Na ovoj vezi](#) možete da preuzmete bazu podataka i datoteke za ovo uputstvo.

Baza podataka & DSN:

U ovom odeljku ćete .....

1. Napraviti "[Omotnice](#)" u kojima će se nalaziti datoteke za veb sajt.
2. Napraviti "[bazu podataka](#)" koja će se koristiti na sajtu.
3. Napraviti "[DSN](#)" (Data Source Name, ime izvora podataka). To će se kasnije upotrebiti kako bi se veb stranica povezala sa bazom podataka.

Omotnice:

1/ Desnim pritiskom miša pritisnite radnu površinu. Sa menija izaberite "[New > Folder](#)" i nazovite omotnicu "[dwmx1](#)".

Otvorite omotnicu "**wwwroot**" koja se nalazi na vašem disku u omotnici "**Inetpub**". Napravite novu omotnicu i nazovite je "**dwmx1**" (da ... kao i omotnica koju ste napravili na radnoj površini).

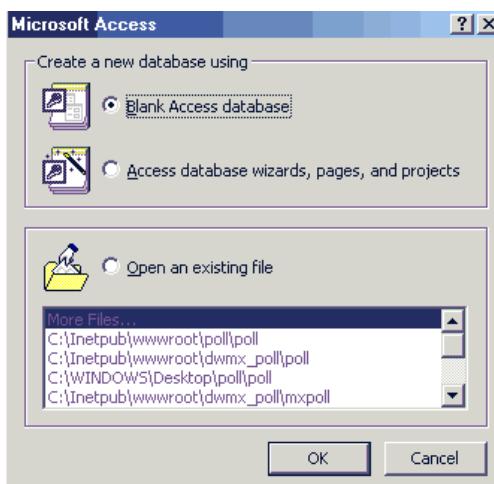

Omotnice "**Inetpub**" i "**wwwroot**" su napravljene prilikom instaliranja servera na vaš računar. Ako još uvek niste instalirali server, na stranici 1 pročitajte uputstva o instaliranju servera koji je prilagođen vašem operativnom sistemu.

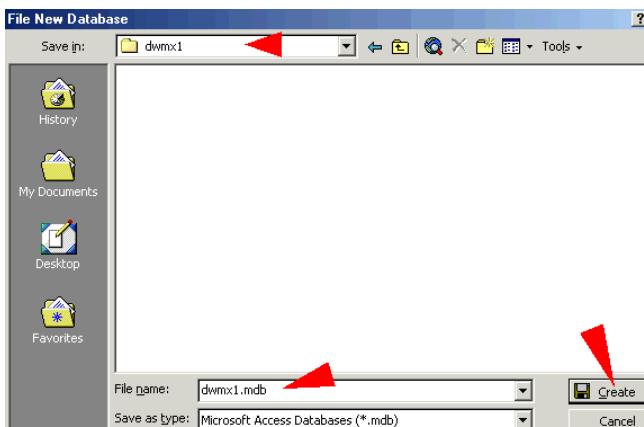
Kasnije, kada pravilno konfigurišete sajt, Dreamweaver MX će omotnicu "**dwmx1**" na radnoj površini smatrati kao "**Local Files**", a "**dwmx1**" u omotnici "**wwwroot**" kao "**Remote Site**". U odeljku Local Files ćemo praviti ASP stranice. Kada ih napravimo, prenećemo ih u odeljak Remote Site section da bismo ih izvršili i testirali. To ćemo uraditi zbog toga što kada Dreamweaver pravi ASP stranice on koristi kombinaciju "**VBScript**" i "**SQL**" (Structured Query Language). Za razliku od HTML-a, ti jezici se moraju izvršavati na serveru. ASP stranice ne možete pregledati direktno u veb pretraživaču.

Baza podataka:

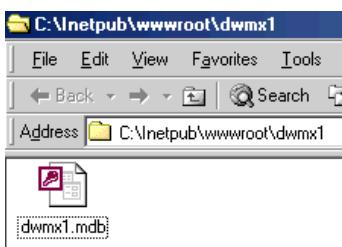
2/ Otvorite Microsoft Access. Pritisnite radio dugme pored "Blank Access database". Pritisnite dugme "OK".

3/ "Access" će vas pitati da li želite da sačuvate novu bazu podataka i kako želite da je nazovete. U tekstualnom polju "**Save in**" krećite se do omotnice "**dwmx1**" koja se nalazi u omotnici "**wwwroot**" na vašem serveru. U tekstualno polje "**File name**" upišite ime nove baze podataka, "**dwmx1.mdb**". Pritisnite dugme "**Create**".

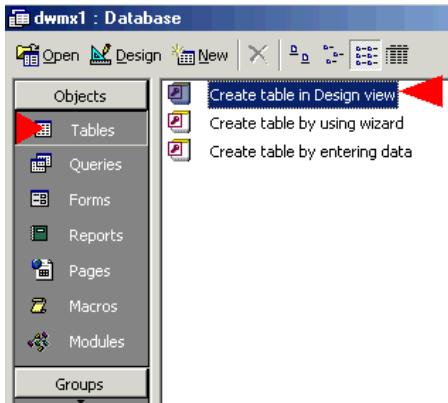

Ako odete do omotnice "**wwwroot\dwmx1**" videćete novu bazu podataka.

Kada radite sa Dreamweaverom MX i ASP često ćete hteti da pristupite omotnici "**wwwroot**". Ako dodate prečicu na paletu alatki "**Quick Launch**" uštedećete mnogo vremena.

4/ Sa izabranom oznakom "**Tables**" dvostrukim pritiskom na taster miša izaberite "**Create table in design view**" kao što je ovde prikazano.

5/ U prozoru koji se pojavljuje upišite "**ID**" u prvu kolonu pod "**Field Name**". Pritisnite prazan prostor ispod naslova "**Data Type**" pa sa padajućeg menija koji se pojavljuje izaberite "**AutoNumber**". Ne dirajte ostala podešavanja. Time se automatski pravi ID broj za svaki novi zapis dodat bazi podataka.

The screenshot shows the 'Table1 : Table' properties dialog. In the 'General' tab, the 'Field Name' is 'ID' and the 'Data Type' is 'AutoNumber'. The 'Indexed' property is set to 'Yes (Duplicates OK)'. A red arrow points to the 'Data Type' dropdown menu.

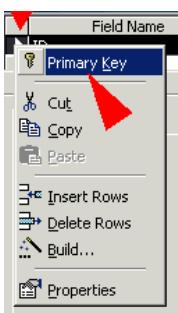
Field Name	Data Type	Descr
ID	AutoNumber	

Field Properties

General | Lookup |

Field Size: Long Integer
New Values: Increment
Format:
Caption:
Indexed: Yes (Duplicates OK)

6/ Desnim tasterom miša pritisnite crnu strelicu pored "ID" pa sa menija izaberite "**Primary Key**". Primarni ključ je polje koje je jedinstveno za svaki zapis u tabeli. Koristićemo ID broj da bismo identifikovali svaki zapis u tabeli.

7/ Kada napravite primarni ključ videćete mali simbol ključa pored polja "ID".

The screenshot shows the 'Table1 : Table' grid. The 'ID' field has a small key icon (primary key symbol) to its left, indicating it is the primary key.

	Field Name
	ID

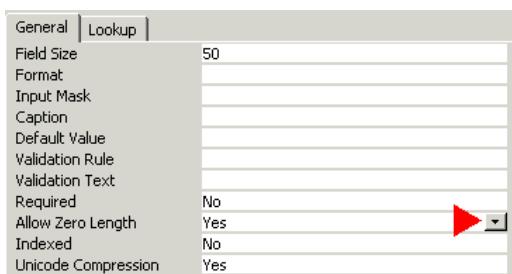
8/ Vreme je da definišemo ostala polja baze podataka.

- Pritisnite prazan prostor ispod polja ID i upišite "**Name**". Izaberite prazno polje "**Data Type**" sa desne strane polja Name pa sa padajućeg menija izaberite "**Text**".
- U sledećem redu ponovite postupak. Ovog puta upišite "**Address**" i izaberite polje tipa Memo.
- U sledećem redu upišite "**Email**" i izaberite polje tipa Text.
- Na kraju upišite "**Job**" i izaberite polje tipa Text.

The screenshot shows the 'Table1 : Table' grid with the following data:

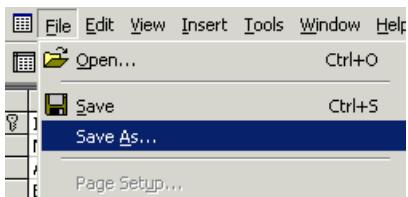
	Field Name	Data Type
	ID	AutoNumber
	Name	Text
	Address	Memo
	Email	Text
	Job	Text

9/ Evo malog saveta. U sledećim uputstvima ćete praviti obrasce koji će posetiocima omogući da pristupaju informacijama u bazi podataka. Ako posetioc ostavi prazno polje obrasca i pritisne dugme Submit, Access će prikazati neprijatnu poruku. Da biste uklonili ovaj problem, izaberite polje "Name" (samo pritisnite mišem pored reči "Name" u koloni "Field Name") potražite okno "General" i pritisnite mišem u tekstualno polje "Allow Zero Length". Promenite podrazumevanu vrednost "No" u prijatniju vrednost "Yes". Ponovite ovaj postupak za kolone Address, Email i Job.

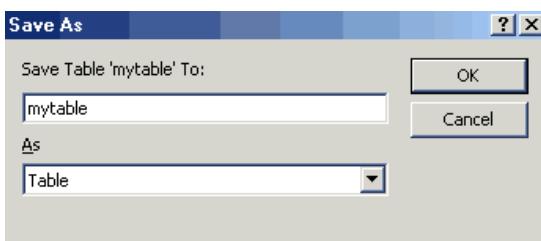

Dok se nalazite u oknu "General" pregledajte podešavanje "Field Size". Videćete da je veličina polja podešena na **50**. To je podrazumevani broj znakova koji Access dozvoljava da koristite u koloni "**Text**". Ako želite, možete ručno da promenite ovu vrednost na najviše **250** znakova. Ako mislite da ćete koristiti više od 250 znakova u zapisu koristite polje tipa "**Memo**" kao što je podešeno za kolonu Address.

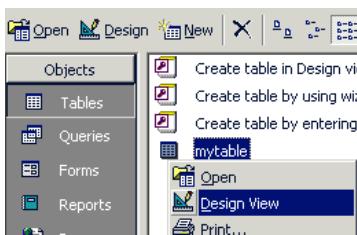
10/ Izaberite "Save As" sa menija "File".

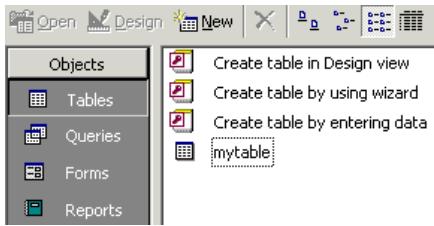
11/ Sačuvajte tabelu pod imenom "**mytable**" upisivanjem imena u tekstualno polje i pritiskom na dugme "**OK**".

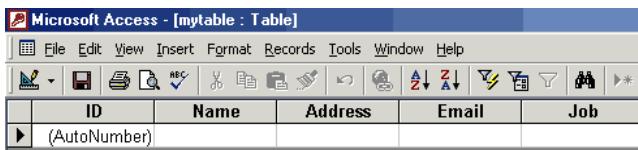
Ako bude potrebno da se vratite i radite na tabeli jednostavno pritisnite desnim tasterom miša na "**mytable**" i izaberite "**Design View**" sa menija.

12/ Ako dvaputa pritisnete ikonu "**mytable**" otvorće se baza podataka.

Kada je otvorena, baza podataka bi trebalo da izgleda ovako.

13/ Vreme je da popunimo ("Populate") bazu podataka. Unesite neke zapise kako je prikazano dole. Primetićete da možete da povećate širinu polja za podatke pritiskom i prevačenjem linija za razdvajanje u sivoj liniji naslova ("headings"). Kao što vidite, za ovu sliku sam napravio malo veće polje Email.

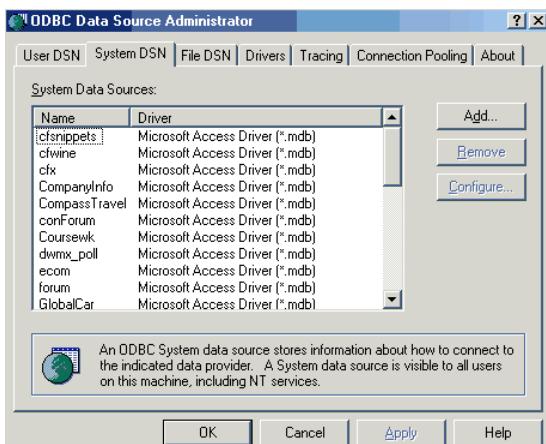
ID	Name	Address	Email	Job
1	Gordon Knapp	3 My Road Manchester	mail@WebThang.co.uk	IT Geek
2	Norma Knapp	3 My Road Manchester	norma.knapp@hotmail.com	Accounts Geek
3	Bil Emerson	2 Bills Road Florida	bil@barnaclebills.com	Sailing Instructor
4	Walt Corbett	5 Walt's Recreational	walt@divemaster.co.za	Scuba Instructor
(AutoNumber)				

DSN (Data Source Name, ime izvora podataka)

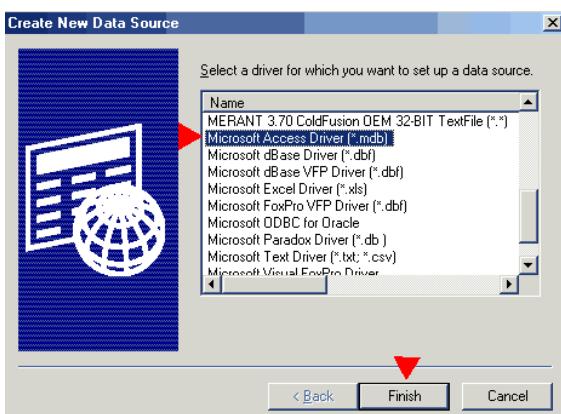
14/ Vreme je da podesimo "DSN". Otvorite "Control Panel" i dvostrukim pritiskom miša pritisnite ikonu "ODBC Data Sources".

15/ Izaberite karticu "System DSN" i pritisnite dugme "Add".

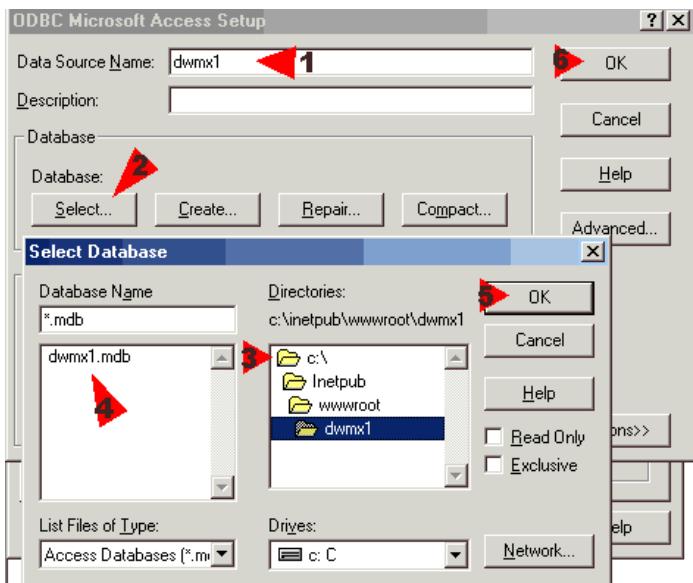

16/ Izaberite "Microsoft Access Driver (*.mdb)" iz liste dostupnih upravljačkih programa. Pritisnite dugme "Finish".

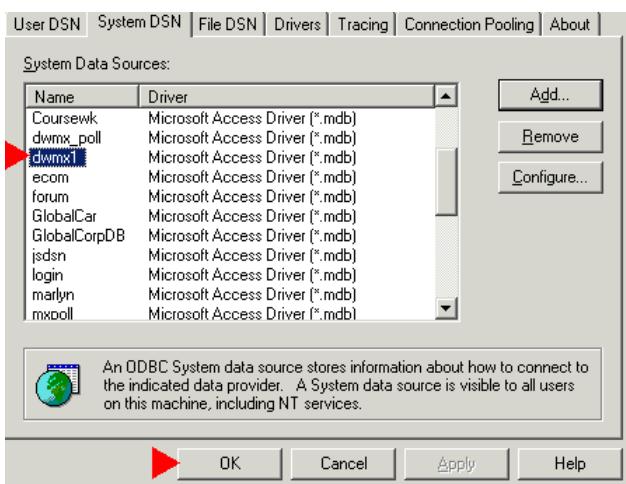

17/ Otvara se "ODBC Microsoft Access Setup".

1. U polje "Data Source Name" upišite "**dwmx1**". To ime će se koristiti za DSN vezu.
2. Pritisnite dugme "**Select**". Otvara se prozor "Select Database".
3. Dvostrukim pritiskom na taster miša izaberite "**c:**" (ili drugo ime vašeg diska) i krećite se do omotnice "**dwmx1**" koja se nalazi u omotnici "**wwwroot**".
4. Izaberite "**dwmx.mdb**" i pritisnite dugme "**OK**" prozora "Select Database".
5. Pritisnite dugme "**OK**" prozora "ODBC Microsoft Access Setup".

18/ U listi "System Data Sources" ćete videti da je dodata "dwmx1" DSN veza. Pritisnite dugme "OK" da biste zatvorili prozor.

19/ To je sve što se tiče baze podataka. Sada možemo da započnemo konfigurisanje Dreamweavera MX kako bi radio sa bazom podataka.

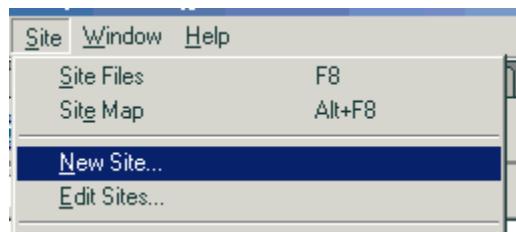
Pripremila Irena Gonda-Živković

UVOD U DREAMWEAVER MX (2)

Konfigurisanje sajta u MX-u

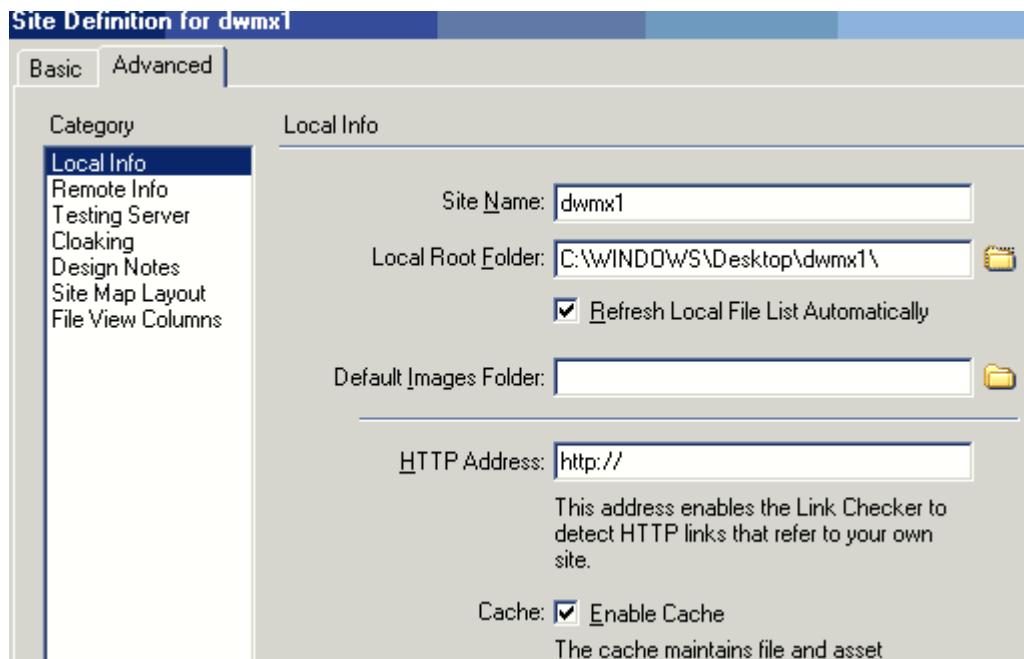
Pre pravljenja veb stranice bazirane na podacima moramo da konfigurišemo predloženi sajt u programu **Dreamweaver MX** (odsad ćemo ga zvati **DMX**). To moramo da uradimo kako bi program znao gde se čuvaju sve datoteke za sajt, koji jezik skriptovanja da koristi i na kojem serveru mora da izvršava ASP stranice.

1/ Iz menija "Site" izaberite "New Site".

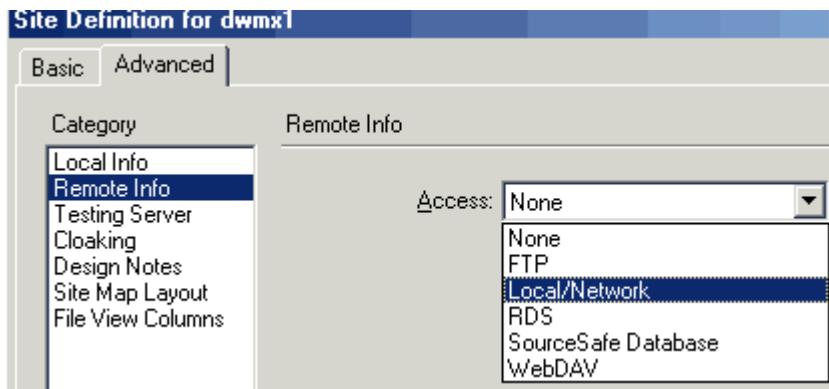
2/ Izaberite karticu "**Advanced**", pa iz liste Category izaberite "**Local Info**". Na taj način govorimo **DMX-u** gde se nalazi sajt na kojem radimo.

- U polje "Site Name" upišite "**dwmx1**"
- U polju "Local Root Folder" nađite omotnicu "**dwmx1**" koju ste napravili na "**desktop**"-u.
- Ne dirajte ostala podešavanja.
- **NEMOJTE PRITISNUTI DUGME OK.**

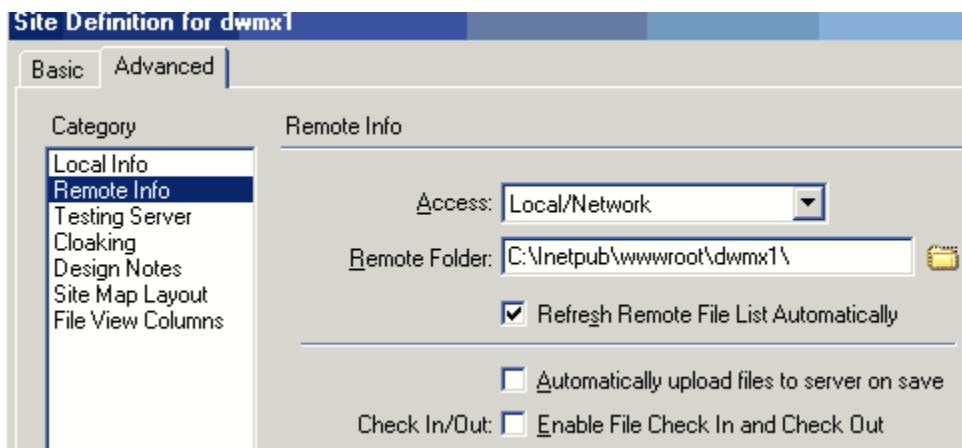
3/ Sada iz liste Category izaberite "**Remote Info**". Na taj način govorimo **DMX-u** gde se nalazi PWS ili IIS server instaliran na vaš računar i gde se nalaze ostale "**dwmx1**" omotnice.

- Iz menija "**Access**" izaberite "**Local / Network**".

4/ U polju "**Remote Folder**" pronađite omotnicu "**dwmx1**" u direktorijumu "**wwwroot**". Dvaput proverite da li ste došli do direktorijuma "**wwwroot**", **A NE** omotnice "**dwmx1**" na radnoj površini. Ne dirajte ostala podešavanja.

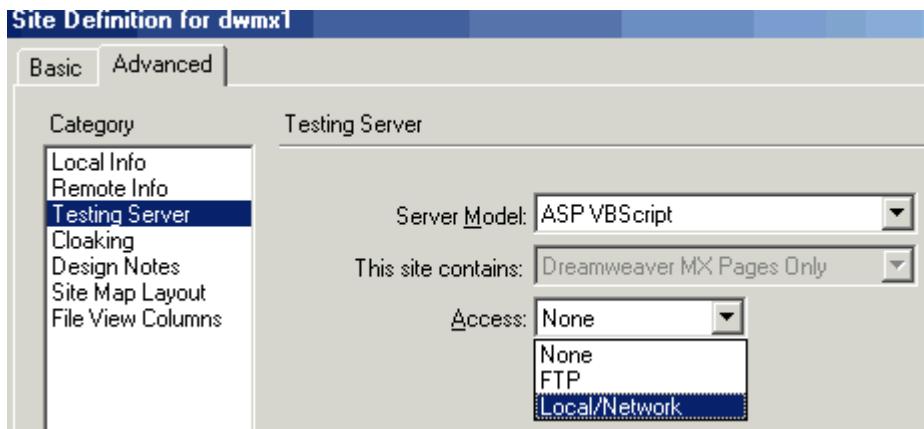
NEMOJTE PRITISNUTI DUGME OK.

5/ Iz liste "Category" izaberite "**Testing Server**".

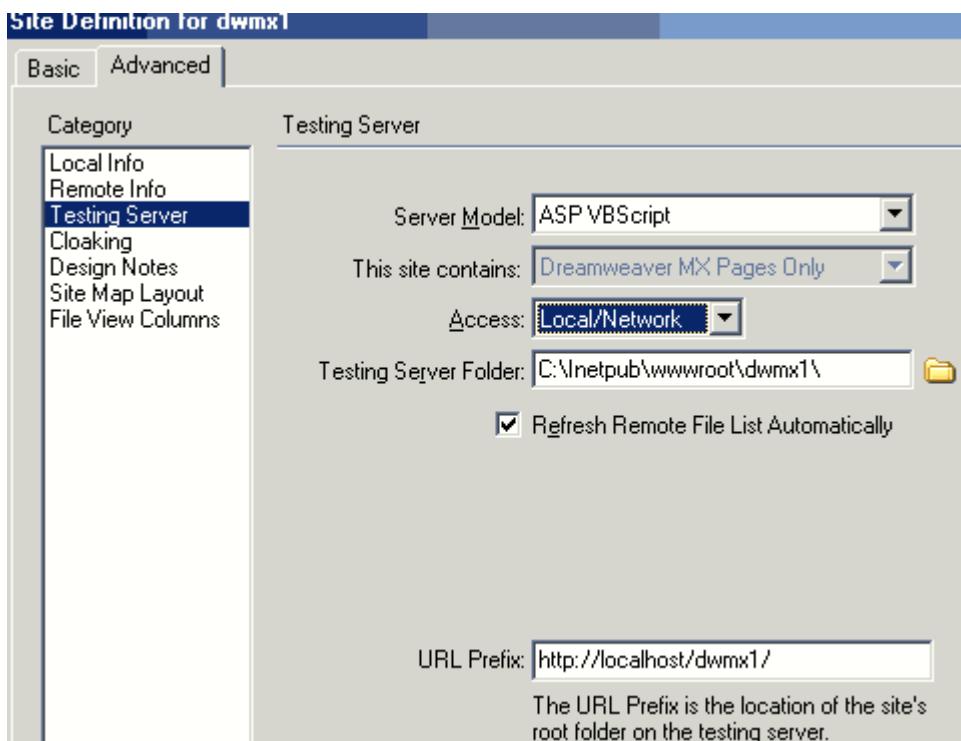
- Iz menija "**Server Model**" izaberite "**ASP VBScript**".
- Iz menija "**Access**" izaberite "**Local / Network**"

NEMOJTE PRITISNUTI DUGME OK.

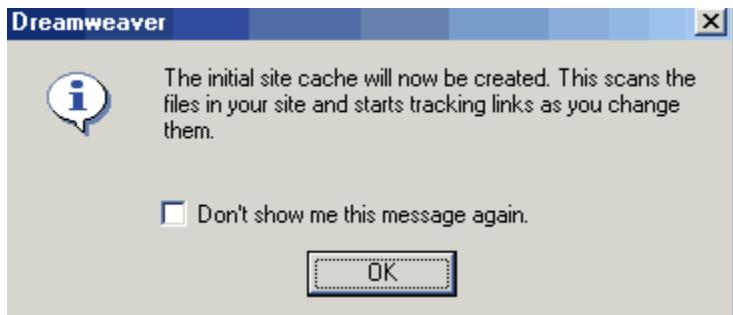

6/ Pojavljuje se polje "Testing Server Folder". Pređite na omotnicu "**dwmx1**" u direktorijumu "**wwwroot**". Dvaput proverite da li ste došli do direktorijuma "**wwwroot**", **A NE** omotnice "**dwmx1**" na radnoj površini. Ne dirajte ostala podešavanja.

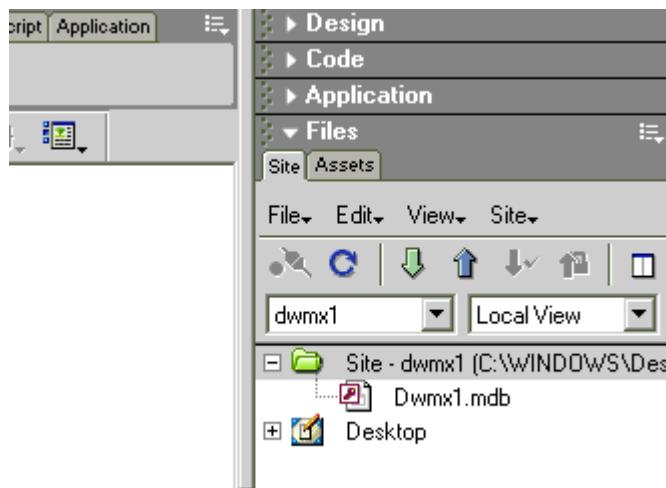
A sad .... A sad ...MOŽETE DA PRITISNETE DUGME OK!

7/ Ako prvi put podešavate sajt u programu **DMX** pojaviće se poruka da će Dreamweaver napraviti keš za vaš sajt. Pritisnite OK (nakon što ste potvrdili polje "Don't show me this message again").

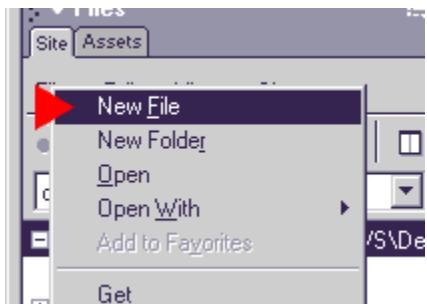
8/ Otvorite okno "Files" pritiskom na reč "Files". U prozoru "Local View" ćete videti novi napravljeni "dwmx1" sajt. Takođe ćete videti da sadrži i kopiju "Dwmx1.mdb" baze podataka. Ruku na srce, ova kopija baze podataka je suvišna. Zašto? ..... Pa, kada smo podesili "DSN" (na drugoj stranici ovog uputstva) usmerili smo ga na bazu podataka koja se nalazi na serveru (wwwroot\dwmx1\Wdmx1.mdb). To je baza podataka iz koje ćemo čitati podatke. Mogli bi, ako želimo, da koristimo suvišnu bazu podataka iz lokalne omotnice. Ja obično postavim ovu kopiju u omotnicu "Rezervni delovi" podomotnice "Za svaki slučaj" ako se nešto dogodi sa kopijom na serveru.

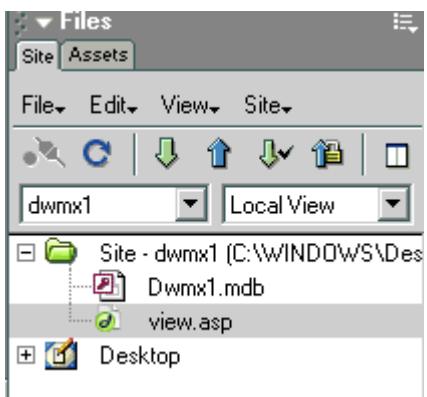
9/ Vreme je pređeno na rad sa prikazom stranice.. U oknu "Files", "Desnim tasterom miša" izaberite zelenu "dwmx1" omotnicu (gde su samo pronašli tu boju? Radioaktivna žaba zelena.. fuj).

10/ Iz pomoćnog menija koji se pojavljuje izaberite "New File".

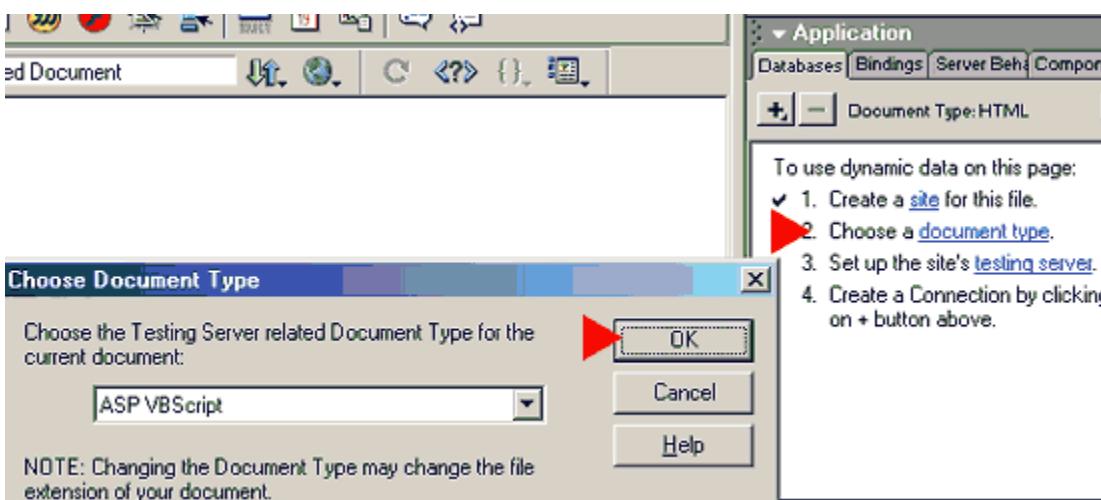

11/ Pojavljuje se nova ASP datoteka. Dajte joj ime "**view.asp**". U toj datoteci ćemo praviti stranicu na osnovu baze podataka (uskoro na stranici 4!)

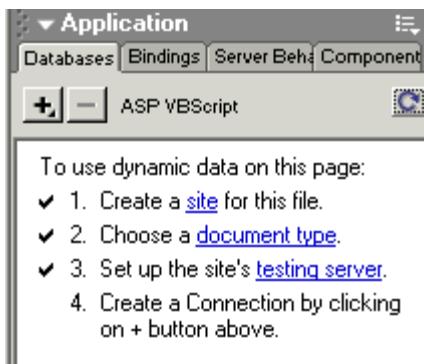

12/

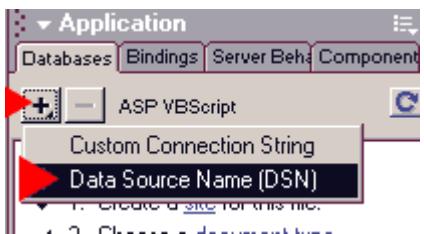
NAPOMENA: Ponekad nakon definisanja sajta (kao što je prikazano u koracima 1 do 6) Dreamweaver je nesiguran i ne prikazuje potvrdu pored stavki "document type" ili "testing server" kao što je prikazano na gornjoj slici. Ako se to dogodi jednostavno pritisnite vezu "document type" ili "testing server" i ponovo ih podešite.

13/ Područje "**Database**" okna "**Application**" bi trebalo da izgleda kao na donjoj slici, sa potvrdama pored stavki 1, 2 i 3.

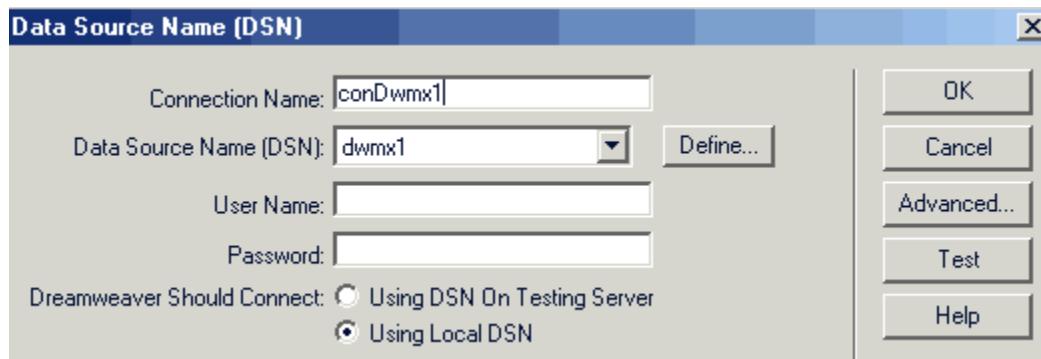

14/ Sada kad **DMX** zna gde su sve datoteke, koji jezik skriptovanja i server za testiranje da koristi, možemo da napravimo pravu vezu između veb sajta i baze podataka. U području "Database" okna "Application" pritisnite dugme "+". Sa menija koji se pojavljuje izaberite "**Data Source Name [DSN]**".

15/ Otvara se prozor "**Data Source Name [DSN]**".

- U tekstualno polje "**Connection Name**" upišite "**conDwmx1**".
- Iz menija "**Data Source Name [DSN]**" izaberite "**dwmx1**".
- Proverite da li je izabrano radio dugme "**Using Local DSN**".

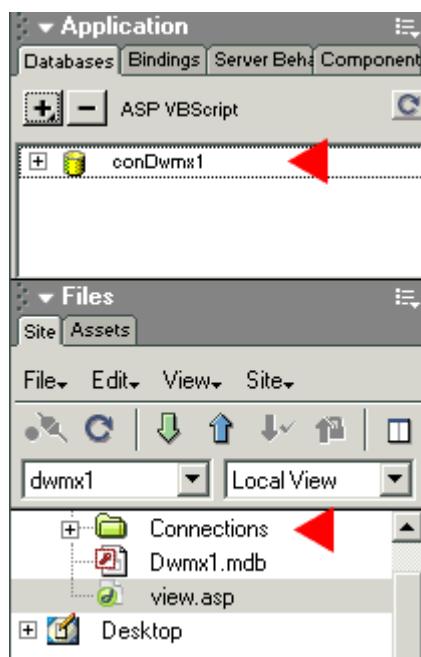

16/ Pritisnite "**Test**" i pojaviće se pomoći okvir sa porukom da je veza uspešno uspostavljena. Pritisnite "**OK**" da biste ga zatvorili, pa pritisnite "**OK**" u prozoru "**Data Source Name [DSN]**" da biste sačuvali novu vezu "**Connection**".

17/ Pojavljuje se žuta ikona "bubnja" u odeljku baze podataka okna aplikacije koja predstavlja vezu između veb sajta i baze podataka.

U području "**Site**" okna "**Files**" se nalazi nova napravljena omotnica pod imenom "**Connections**". Ova omotnica sadrži datoteku "**conDwmx1.asp**". Ta datoteka sadrži stavku "**Connection String**" (red koda koji govori asp stranicama kako da se povežu sa bazom podataka). DMX ga koristi kao sadržanu datoteku ("**include file**"). Toj datoteci se automatski obraćaju sve stranice koje treba da se povežu sa bazom podataka. U kasnijim poglavljima ćemo detaljnije opisati taj koncept.

Sada ćemo napraviti veb stranicu koja se zasniva na bazi podataka.

Pripremila Irena Živković Gonda

UVOD U DREAMWEAVER MX (3)

Stranica izvedena iz baze podataka:

Evo ..... Ovde počinje zabavni deo .....

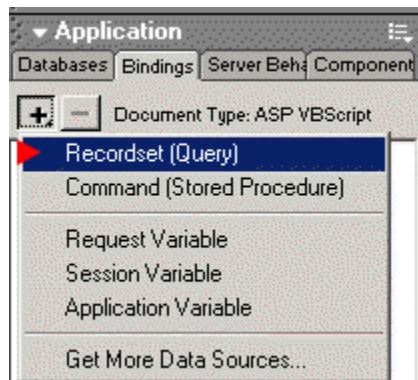
- 1/** Otvorite stranicu "**view.asp**" u DMX-u i umetnute tabelu koja sadrži 6 redova i 2 kolone. Konfigurišite je na način prikazan na donjoj slici.

The screenshot shows the Dreamweaver MX interface with the title bar "Macromedia Dreamweaver MX - [Untitled Document (dwmx1/view.asp)]". The menu bar includes File, Edit, View, Insert, Modify, Text, Commands, Site, Window, and Help. The toolbar below has various icons for file operations like Open, Save, Print, and Insert. The main workspace displays a table with a light blue header row containing the text "Names and Addresses". The table has four rows, each with two columns. The first column contains labels: "Name", "Address", "Email", and "Job". The second column contains empty input fields. The table is centered on the page with the heading "VIEW RECORDS" above it.

- 2/** Izaberite karticu "**Bindings**" u oknu "**Application**", pa pritisnite dugme "+".

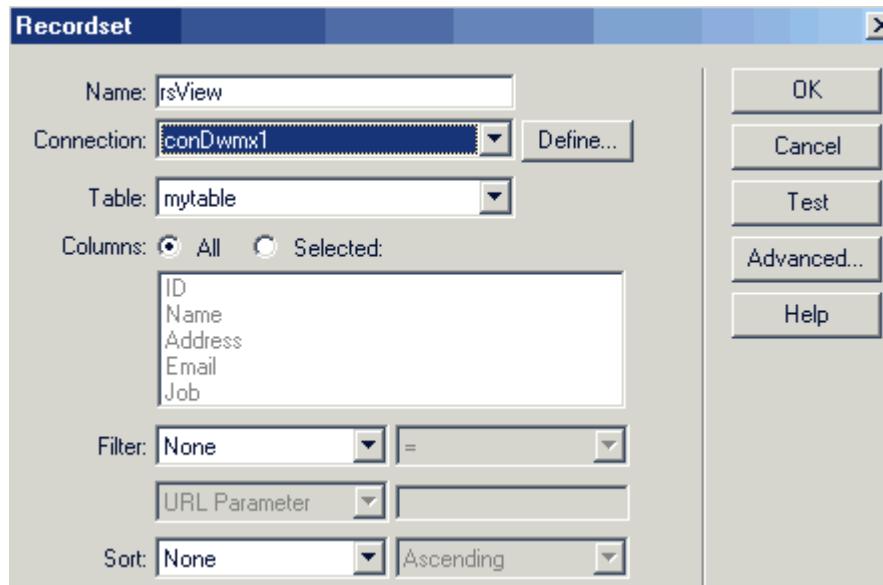
The screenshot shows the "Application" panel in Dreamweaver. The tabs at the top are "Database", "Bindings" (which is selected and highlighted with a red arrow), "Server Behaviors", and "Components". Below the tabs, there is a toolbar with a plus sign (+) button, a minus sign (-) button, and a question mark (?) button. The text area contains instructions: "To use dynamic data on this page:" followed by a numbered list: 1. Create a [site](#) for this file., 2. Choose a [document type](#)., 3. Set up the site's [testing server](#)., 4. Press the plus (+) button and choose . The "Document Type: ASP VBScript" is also visible.

3/ Sa pomoćnog menija koji se pojavljuje izaberite "**Recordset[Query]**". "**Recordset**" je skup uputstava koji se koristi za definisanje sa kojim podacima će naša veb stranica raditi i kako ti podaci treba da budu predstavljeni. U kasnijim poglavljima ćemo ih detaljnije obraditi.

4/ Kad se prozor "**Recordset**" otvori .....

- U polje "**Name**" upišite "**rsView**".
- U polju "**Connection**" sa menija izaberite "**conDwmx1**".
- Pritisnite dugme za izbor opcija "**All**".
- Ne dirajte ostala podešavanja.
- Pritisnite dugme "**Test**".

5/ kada pritisnete dugme "**Test**" pojaviće se prozor "**Test SQL Statement**". Ako ste sledili uputstva sa druge stranice videćete da su svi zapisi vaše baze podataka prikazani kao na donjoj slici.

Pritisnite dugme "**OK**" da biste zatvorili prozor "**Test SQL Statement**", pa ponovo pritisnite dugme "**OK**" da biste zatvorili prozor "**Recordset**".

Record	ID	Name	Address	Email	Job
1	1	Gordon Knapp	3 My Road Manc...	mail@WebThang...	IT Geek
2	2	Norma Knapp	3 My Road Manc...	norma.knapp@ho...	Accounts Geek
3	3	Bill Emerson	2 Bills Road Florida	bill@barnaclebills...	Sailing Instructor
4	4	Walt Corbett	5 Walts Road Kny...	walt@divemaster....	Scuba Instructor

6/ Pogledajte okno Bindings. Videćete da je napravljen skup uputstava. Pritisnite dugme + u polju za potvrdu pored ikone skupa. Time će se "proširiti" stablo skupa. Prikazane su sve kolone iz baze podataka (kao i neke stavke koje još nećemo koristiti).

7/ Postavite cursor u tabelu označenu kao "**Name**" pa pritisnite. Zatim pređite u okno "**Bindings**" i iz liste izaberite "**Name**". Na kraju, pritisnite dugme "**Insert**".

8/ Videćete da je u tabelu umetnuto "**{rsView.Name}**". Time ćemo dobijati informacije iz kolone "**Name**" baze podataka.

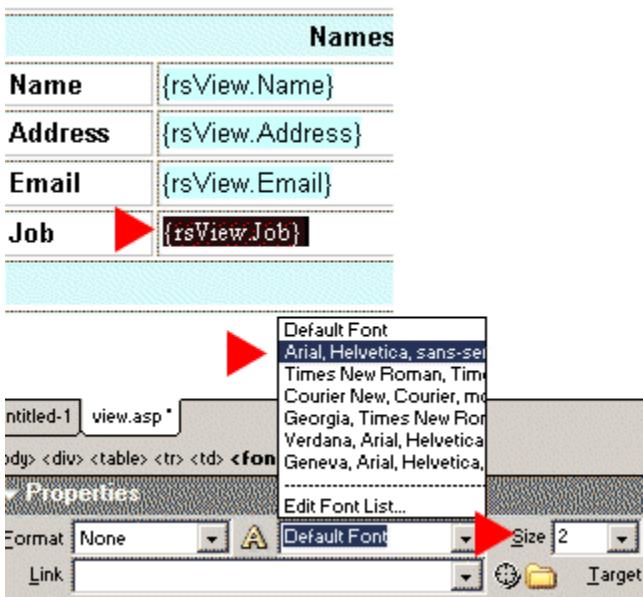
VIEW RECORDS

Names and Addresses	
Name	{rsView.Name}

9/ Ponovite korak 7 za ostatak tabele .....

- Postavite kurzor u tabelu označenu kao "**Address**" pa pritisnite. Zatim pređite u okno "**Bindings**" i iz liste izaberite "**Address**". Na kraju, pritisnite dugme "**Insert**".
- Postavite kurzor u tabelu označenu kao "**Email**" pa pritisnite. Zatim pređite u okno "**Bindings**" i iz liste izaberite "**Email**". Na kraju, pritisnite dugme "**Insert**".
- Postavite kurzor u tabelu označenu kao "**Job**" pa pritisnite. Zatim pređite u okno "**Bindings**" i iz liste izaberite "**Job**". Na kraju, pritisnite dugme "**Insert**".

Možete formatirati izgled teksta prikazanog u tabeli ako izaberete kôd (kao što sam to uradio u donjoj ćeliji Job) i koristite alatke za svojstva teksta u oknu svojstava.

10/ Sada treba na tabelu da primenimo ponašanje "**Repeat Region**" (ponovi region) kako bi bili prikazani svi zapisi baze podataka. Ako to ne uradimo kada testiramo stranicu biće prikazan samo prvi zapis.

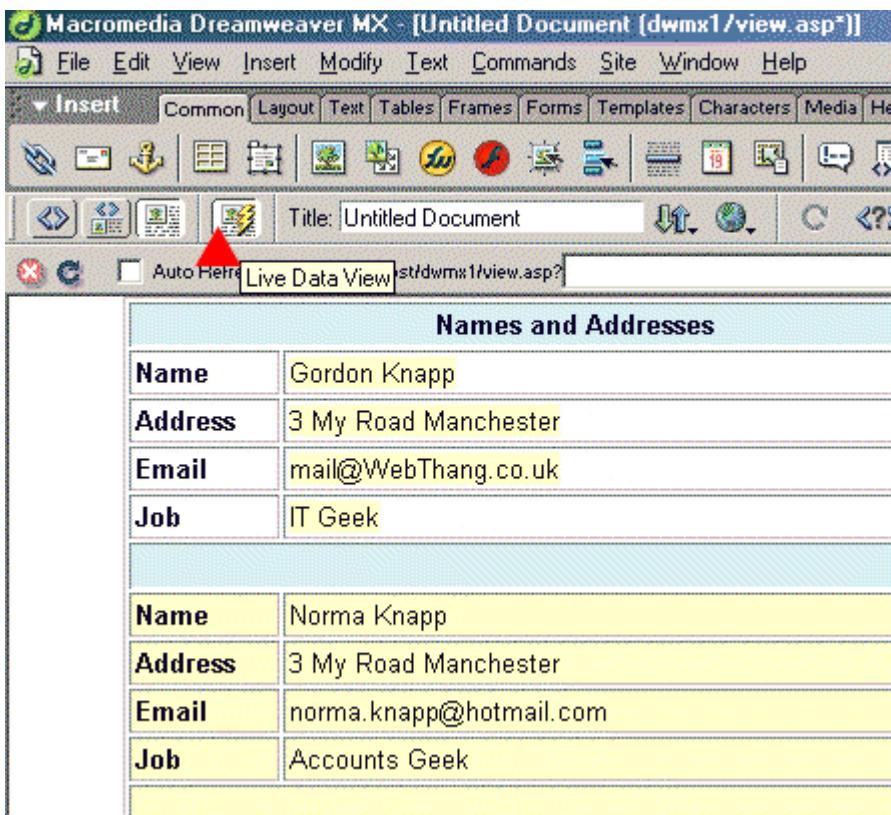
- Postavite kurzor u ćeliju "**Name**" kako prikazuje strelica na donjoj slici.
- Držite pritisnut levi taster miša i povlačite kurzor nadole kroz sve ćelije počevši od ćelije "Name" da biste ih izabrali (ćelije će imati crnu pozadinu kako je prikazano na donjoj slici).
- Zatim izaberite karticu "**Server Behaviors**" u oknu "**Application**".
- Pritisnite dugme "+", pa iz menija izaberite "**Repeat Region**".

11/ Pojavljuje se prozor "Repeat Region". Proverite da li se u polju "Recordset" pojavljuje "rsView", pa izaberite dugme za izbor opcija "All Records". Pritisnite dugme "OK". Tako će svi zapisi iz baze podataka biti prikazani na stranici "view.asp".

12/ Vreme je za jedan kratak test. Pritisnite dugme "Live Data View" i videćete da se zapisi baze podataka pojavljuju na ekranu. Pritisnite to dugme ponovo i vratite se u prikaz "Design View".

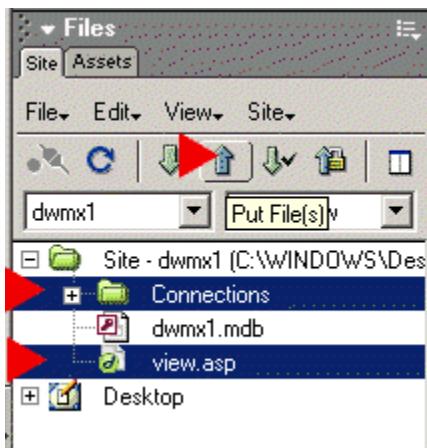

13/ Sačuvajte rad pomoću menija "File > Save".

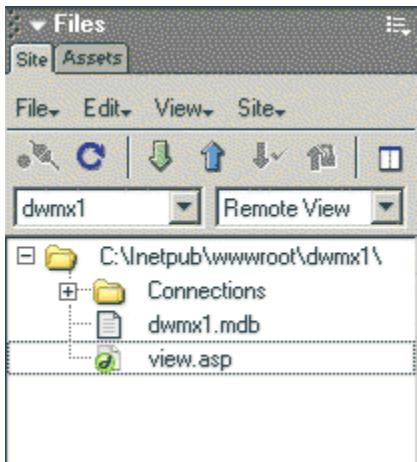

14/ Za sada je Dreamweaver MX sve nove datoteke napravio u omotnici "Local Folder". Sada je vreme da ih kopiramo na server...

- Izaberite omotnicu "**Connections**" i stranicu "**view.asp**" kako je pikazano na donjoj slici.
- Pritisnite dugme "**Put Files**".
- Možda će se pojaviti pomoćni okvir sa pitanjem da li želite da uključite i sve zavisne datoteke. Najbolje je da pritisnete "**No**" i potvrdite polje "**Don't show me this again**". Koji je razlog?? Pa, u nekom stadijumu u vašoj Dreamweaver MX karijeri želećete da radite sa osnovnim ASP kodom koji se nalazi u datotekama na serveru. Ako dozvolite da DMX automatski učita sve što smatra da je "zavisna" datoteka može da upropasti vaš naporan rad. Radije zadržite punu kontrolu nad onim šta se učitava i gde.

15/ Pogledajte "Remote View". Videćete da su nove omotnice i datoteke kopirane na server. Nemojte da se zbrunite ako u omotnici pronađete "**dwmx1.idb**". To je privremena datoteka koju DMX koristi prilikom testiranja u prikazu Live Data View itd. i ona će sama vremenom nestati.

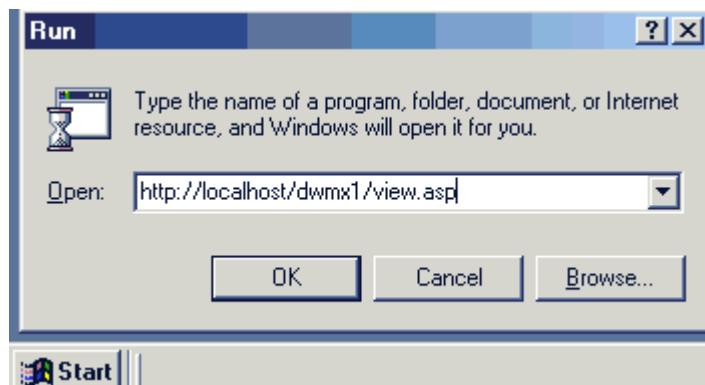
Zatvorite Dreamweaver MX... Nastavak u sledećem broju.

Pripremila Irena Gonda-Živković

UVOD U DREAMWEAVER MX (4)

TESTIRANJE:

- 1/ Pritisnite dugme "Start", pa iz menija izaberite "Run". Upišite <http://localhost/dwmx1/view.asp> i pritisnite dugme "OK".

- 2/ Ako ste uradili sve što je objašnjeno u uputstvu, a niste samo sledili slike 😊, rezultat vašeg rada trebalo bi da izgleda kao na donjoj slici.

VIEW RECORDS	
Names and Addresses	
Name	Gordon Knapp
Address	3 My Road Manchester
Email	mail@WebThang.co.uk
Job	IT Geek
Name	Norma Knapp
Address	3 My Road Manchester
Email	norma.knapp@hotmail.com
Job	Accounts Geek
Name	Bill Emerson
Address	2 Bills Road Florida
Email	bill@barnaclebills.com
Job	Sailing Instructor
Name	Walt Corbett
Address	5 Walts Road Knysner
Email	walt@divermaster.co.za
Job	Scuba Instructor

UČITAVANJE NA WEB:

Proverite da li sve radi kako treba na vašem lokalnom serveru pre početka učitavanja na računar.

3/ Učitavanje na vaš računar:

Potrebno je da imate prostor na mrežnom računaru na serveru koji podržava ASP. Kao pravilo, to znači da matični računar treba da izvršava "**Internet Information Server**" instaliran na Windows 2000 ili NT operativnom sistemu. Neki Unix dobavljači nude ASP podršku, ali se to obavlja putem "plug in" okruženja drugog proizvođača, pa neka ASP svojstva će nedostajati. Zato... Potražite Windows matični računar.

Uvek koristite prioritetan metod povezivanja sa bazom podataka vašeg računara. Ako ne znate koji je to metod, **procitajte česta pitanja i odgovore vašeg računara** o vezama baza podataka ili napišite e-pismo tehničkoj podršci.

4/ Na serveru vašeg računara treba da napravite "**DSN**" sa **istim** imenom kao i "**DSN**" koji ste napravili lokalno *ili* treba ručno da promenite string veze u datoteci "**conDwmx1.asp**" (u omotnici Connections) u "**DSNless**" konekciju.

5/ Potpuno uputstvo o menjanju stringa veze se nalazi u "**UltraDev UltraEasy part 6**" i preporučujem da ga pažljivo pročitate.

6/ Ja bih pre učitavanja promenio datoteku "**Connections**" u "**DSNless**" konekciju. Datoteka veze koju UltraDev pravi za ovaj sajt izgleda ovako...

```
<%
' FileName="Connection_odbc_conn_dsn.htm"
' Type="ADO"
' DesigntimeType="ADO"
' HTTP="false"
' Catalog=""
' Schema=""
Dim MM_conDwmx1_STRING
MM_conDwmx1_STRING = "dsn=dwmx1;"
%>
```

Ja bih ga promenio (zeleni polucrni deo) pre učitavanja na Web...

```
<%
' FileName="Connection_odbc_conn_dsn.htm"
' Type="ADO"
' DesigntimeType="ADO"
' HTTP="false"
' Catalog=""
' Schema=""
Dim MM_conDwmx1_STRING
MM_conDwmx1_STRING = "Provider=Microsoft.Jet.OLEDB.4.0;Data Source=" &
Server.MapPath("dwmx1.mdb")
%>
```

Neka vam ceo zeleni polucrni deo bude u jednom redu. Ne umećite prekide za drugi red.

Na kraju, treba da koristite metod koji preporučuje vaš matični računar na Webu.

Gornji string konekcije će raditi ako se vaša baza podataka nalazi u istoj omotnici kao i vaša "view.asp" stranica.

7/ Zar ne bi bilo lepo da se sve adrese e-pošte prikažu kao "Žive" veze? Hmm... Pročitajte stranicu 6 i pokazaću vam nekoliko načina da to uradite!

Kodiranje i uvod u proširenja:

Kako da adrese e-pošte pretvorimo u "mailto" veze koje će otvoriti program e-pošte (po mogućству Outlook)? Pokazaću vam dva načina, a vi isprobajte oba.

Prvo ću vam pokazati kako da upišete deo koda na "**view.asp**" stranicu. Zvuči strašno? Ne brinite, to će biti dobra vežba za naprednije "**WebThang**" projekte sa kojima ćete hteti da vežbate.

Drugo, uvešću vas u koncept "**Proširenja**". Proširenja su mali programski dodatak. Njih su napravili posvećeni Macromedia entuzijasti i često ih možete besplatno preuzeti. Ta "**proširenja**" su ugrađena u Dreamweaver MX putem Macromedijinog "**Extension Managera**". One tada postaju deo programa i omogućavaju vam da radite stvari kojih se Macromedia trebalo odmah da seti!

1/ Otvorite "view.asp" stranicu i pritisnite dugme "Show code and Design View". Vaš ekran će se razdvojiti na dva dela. Gornja polovina prikazuje kod, a donja polovina na prikaz projektovanja.

Zatim u odeljku "**Design View**" pritisnite "**{rsView.Email}**" da biste ga označili. Videćete da deo koda koji je povezan sa tom ćelijom označen u odeljku "**Code View**". Vaši brojevi reda neće biti isti kao na slici, pa nemojte brinuti o njima.

Možete omogućiti i onemogućiti opciju brojeva redova, omogućiti opciju "Word Wrap" i mnogo toga još ako pristupite meniju "View Options" sa desne strane palete alatki.


```

51     <tr valign="top">
52         <td><font size="2" face="Arial, Helvetica, sans-serif">
53             <td>
54                 <font size="2" face="Arial, Helvetica, sans-serif">
55                     <%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %></font></td>
56     </tr>

```

Name	{rsView.Name}
Address	{rsView.Address}
Email	{rsView.Email}
Job	{rsView.Job}

2/ Kao što vidite, sledi red koda kojim se adrese e-pošte dobijaju iz baze podataka i prikazuju.....

<%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %>

Da bi se od toga dobila "mailto" veza primenićemo HTML na taj kod. Zamenite prethodni red sa.....

```

<a href="mailto:<%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %>">
<%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %>
</a>

```

Kao što vidite, napravio sam standardnu HTML "mailto:" vezu tako što sam iskoristio podatke dobijene iz baze podataka.

3/ Isprobajte to i sami. Promenite kod u prikazu "Code View" tako da izgleda kao na slici.....

```

53     <td>
54         <font size="2" face="Arial, Helvetica, sans-serif">
55             <a href="mailto:<%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %>">
56                 <%= (rsView.Fields.Item("Email").Value) %></a>
57             </font>
58         </td>

```

4/ Zatim pritisnite "F12" da biste pregledali stranicu. Opa! Žive veze e-pošte.

Names and Addresses	
Name	Gordon Knapp
Address	3 My Road Manchester
Email	mail@WebThang.co.uk
Job	IT Geek
Name	Norma Knapp
Address	3 My Road Manchester
Email	norma.knapp@hotmail.com
Job	Accounts Geek

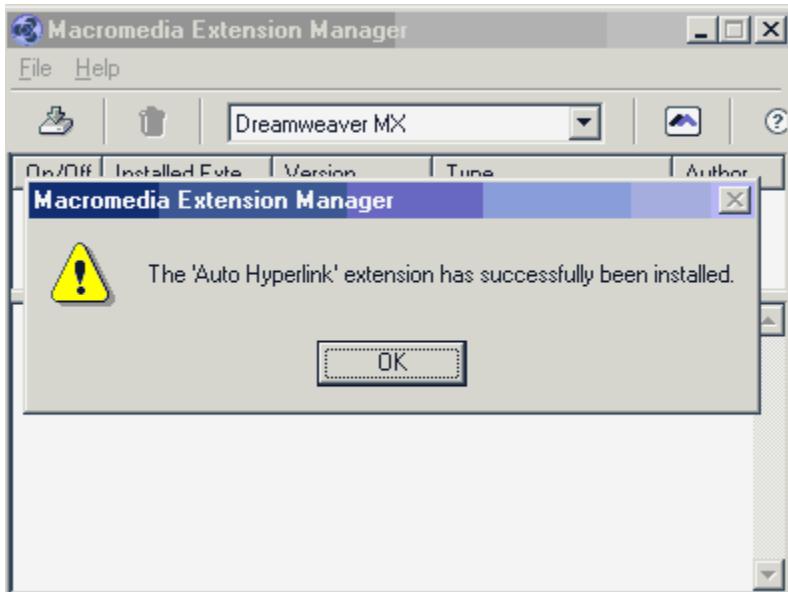
5/ Sada ćemo pomoći "proširenja" postići neke efekte.

- Preuzmite proširenje "**Auto Hyperlink**" pritiskom na ovu [vezu](#).
- Videćete da ste preuzeli datoteku "t3_auto_hyperlink.mxp" kako je prikazano na donjoj slici.
- Otvorite datoteku dvostrukim pritiskom na taster miša o otvorice se Macromedia Extension Manager koji će instalirati ovo proširenje. Prvo ćete dobij pitanje da li pristajete na uslove licence.

6/ Ako ste poput mene i imate nekoliko verzija Dreamweavera, jednostavno otvorite "Extension Manager" sa menija start, definišite kojoj verziji Dreamweavera želite da dodate proširenje i ovorite proširenje sa menija File.

Kada sve to završite pritisnite dugme OK.

7/ Evo kako to funkcioniše (prvo izbrišite ručno menjanje koda).

- Izaberite **{rsView.Email}**
- Sa menija "**Server Behaviors**" izaberite "**Auto Hyperlink**".

A screenshot of Dreamweaver MX. On the left, there's a table with four rows: Name, Address, Email, and Job, all containing the expression **{rsView.Name}**, **{rsView.Address}**, **{rsView.Email}**, and **{rsView.Job}** respectively. To the right is the "Server Behaviors" panel under the "Application" tab. It shows a list of behaviors: Recordset (Query), Command, Repeat Region, Recordset Paging, Show Region, Dynamic Text, Go To Detail Page, Go To Related Page, Insert Record, Update Record, Delete Record, Dynamic Form Elements, User Authentication, and Auto Hyperlink. The "Auto Hyperlink" item is highlighted.

8/ Kada se pojavi prozor "**Auto Hyperlink**" izaberite vaš "**Recordset**" (rsView), pa sa menija "**Field**" izaberite "**Email**". Pritisnje OK i sve vaše adrese e-pošte će postati žive veze.

9/ Proširenje "Auto Hyperlink" radi više od toga. Više informacija o tome ćete naći na sajtu T-Cubed.

U ovom odeljku smo obradili.....

1. Instaliranje servera na vaš PC.
2. Pravljenje jednostavne baze podataka pomoću Accessa.
3. Postavljanje DSN-a.
4. Konfigurisanje sajta u DMX-u.
5. Pravljenje vaše prve veb stranice koja se zasniva na podacima.
6. Ručno prilagođavanje koda.
7. Preuzimanje, instaliranje i korišćenje Dreamweaver proširenja.
8. Menjanje stringa konekcije pre učitavanja na Web.

Nije tako loše za prvi deo !!

U drugom delu ćemo početi da pravimo pravi veb sajt koji se zasniva na bazi podataka za kompaniju Yacht Broker.

Srećno..

Pripremila Irena Gonda Živković

Dreamveawer MX (5)

UVOD:

Ovog meseca počećemo da pravimo bazu podataka na bazi veb sajta za kompaniju Yacht Broker koja posluje pod imenom "**The Yot Shop**". Ovaj sajt će dati osnove svih kasnijih uputstava za Dreamweaver MX u ovom serijalu "**Dreamweaver MX datoteke**". Kada se upoznate sa tehnikama korišćenim u sajtu "**Yot Shop**", otkriće kako se lako mogu adaptirati za sajtove o prodaji automobila, nekretnina itd.

Naš prvi zadatak će biti da napravimo stranicu tipa "**Lista stavki u magacinu**". Na ovoj stranici će biti prikazane sve jahte u magacinu i njihov minijaturni prikaz. Pored svakog upisa u listi će stajati veza "**više detalja**". Pritiskom na tu vezu prelazimo na "**Stranicu detalja**" na kojoj se nalazi više fotografija broda i njegov detaljniji opis. Pritiskom na ovu vezu možete pregledati te dve stranice.

Kada to uradite napravićemo stranicu "**Dodaj zapis**" koja administratoru omogućava da u bazu podataka umetne nove zapise.

Postavićemo osnovni "**Admin kontrolni panel**" pre pravljenja stranica "**Prikaz Admin**" i "**Izbriši zapis**".

Kada i to završimo malo ćemo pospremiti pre testiranja na lokalnom serveru i učitavanja na Web.

U SLEDEĆIM UPUTSTVIMA:

Sledećih meseci ćemo proučiti način na koji se zapisi u bazi podataka mogu izmeniti. Rutine pretraživanja sajta. Pravljenje obrazca "**Kontakt**" na sajtu i upravljanje detaljima potencijalnih klijenata u zasebnoj bazi podataka. Pravljenje stranice "**Novosti**" koja se može ažurirati sa rotirajućim reklamama i naizmeničnim odeljkom o novostima. Pravljenje pristojne "**Matične**" stranice sa odeljakom "**Brod nedelje**" koja se može ažurirati ručno ili automatski. Obezbeđivanje odeljka "**Admin**" stranicom za prijavljivanje i ograničeni pristup određenim datotekama.

PREUZIMANJA:

Kompletan skup datoteka *svih "YotShop"* uputstava se može preuzeti [ovde](#). Tu ćete pronaći bazu podataka, slike i detalje o jahtama za uputstva.

ŠTA ĆE VAM JOŠ TREBATI:

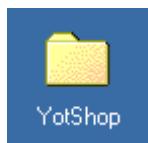
Da biste koristili ovu seriju uputstva i razvijali veb stranice od baza podataka napravljenih pomoću Macromedia Dreamweavera MX, potrebno je da imate sve sledeće stavke.

- Macromedia Dreamweaver MX
- Microsoft PWS ili IIS na računaru.
- Web matični računar koji podržava ASP.
- Microsoft Access

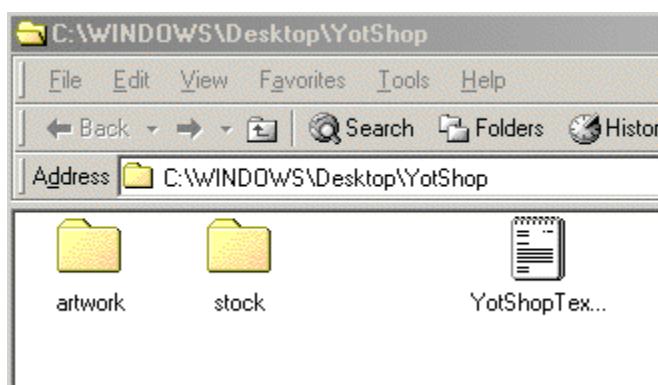
DATOTEKE:

Ako to još uvek niste uradili, na ovoj [vezi](#) možete da preuzmete datoteke za ovo uputstvo.

1/ Napravite novu omotnicu na vašoj radnoj površini (ili negde drugde) i dajte joj ime "**YotShop**".

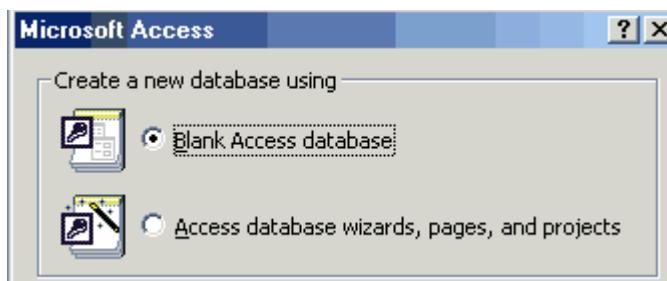
2/ Otpakujte preuzete datoteke i kopirajte omotnice "**artwork**" i "**stock**" u omotnicu "**YotShop**" koju ste upravo napravili. Takođe u tu omotnicu kopirajte datoteku "**YotShopText.txt**".

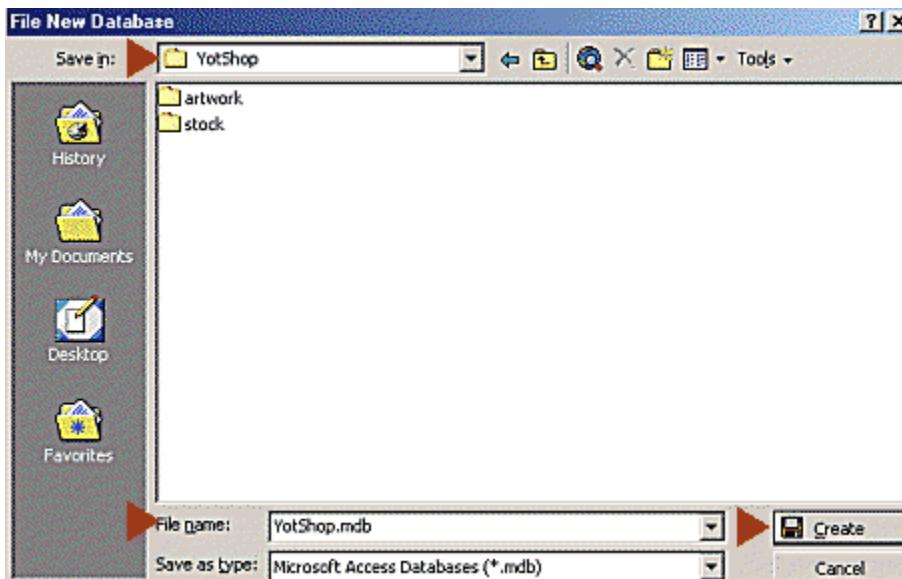
3/ Kada otpakujete datoteku takođe ćete pronaći skup pripremljenih napravljenih ASP stranica i datoteku baze podataka. Nemojte ih stavljati u omotnicu "**YotShop**". One su gotove datoteke iz ovog uputstva i tu se nalaze da bi vam poslužile kao referenca ako u radu nađete na neki problem.

PRAVLJENJE BAZE PODATAKA, DSN I UMETANJE PRVOG ZAPISA BAZE PODATAKA:

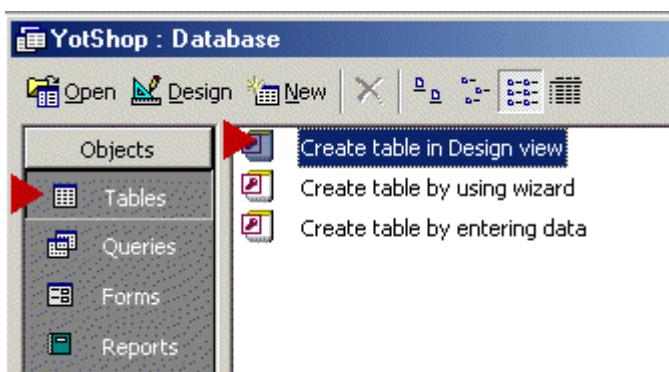
1/ Otvorite Access i napravite novu praznu bazu podataka.

2/ Nazovite je "**YotShop.mdb**" i sačuvajte je u omotnici "**YotShop**".

3/ Dvaput brzo pritisnite mišem na "**Create table in Design View**".

4/ Napravite polja baze podataka kako je prikazano dole...

- **ysID** = AutoNumber (napravite od njega "**primary key**")
- **design** = Text
- **year** = Text
- **price** = Number
- **construction** = Text
- **laying** = Text
- **brief_description** = Memo
- **full_description** = Memo
- **int_description** = Memo
- **pic_thumb** = Text
- **pic_ext** = Text
- **pic_int** = Text

Ako ste zaboravili kako da napravite primarni ključ vratite se i pročitajte
Dreamweaver MX datoteke deo 1

⚠️ Primetite da sam upotrebio "Donju crtu_" umesto razmaka kad god datoteka baze

podataka sadrži dve reči. NIKAD ne upotrebljavajte razmak kada pravite ime polja baze podataka. Ako kopirate i prenosite imena polja proverite da li ima razmaka na početku ili kraju reči koje prenosite. Ako bilo gde u imenu polja baze podataka koristite razmak javiće se poruke o greški kada pokušate da se povežete sa tom bazom podataka.

💡 Primetite da sam upotrebio reč "year" (godina) u bazi podataka. Ovo perfektno radi na mašinama koje izvršavaju PWS. Međutim, to je rezervisana reč ("Reserved Word") i mogu se javiti problemi ako vaše stranice izvršavate na novijim verzijama IIS-a. Obično, kada počnete da upisujete u bazu podataka, mogu se javiti greške tipa " Syntax error in INSERT INTO statement " – greške u sintaksi u izjavi INSERT INTO. Da biste to ispravili, promenite "year" u nešto kao "YsYear" u bazi podataka i u svim poljima obrasca koja su povezana sa njom. Za više informacija o "Rezervisanim rečima" [pritisnite ovde](#)

	Field Name	Data Type
1	ysID	AutoNumber
	design	Text
	year	Text
	price	Number
	construction	Text
	laying	Text
	brief_description	Memo
	full_description	Memo
	int_description	Memo
	pic_thumb	Text
	pic_ext	Text
	pic_int	Text

5/ Podrazumevano, Access podešava polja "Text" na "**50 characters**" (50 znakova). Polja "Text" mogu zapravo sadržati do "**255 characters**" (255 znakova). Mada nam zapravo neće trebati 250 znakova za polje dizajna, trebaće nam više od 50. Pritisnite dugme pored "design" u koloni imena polja "Field Name", pa promenite "**50**" u "**100**" u redu veličine polja "Field Size" panela "General".

Pogledajte panel "General" i pronađite "Allow Zero Length" (omogućiti veličinu polja 0). Podrazumevano je podešeno na "**No**". Ponovo pritisnite dugme pored "design" da biste bili sigurni da je izabrano, pa pritisnite skroz desno od reda "Allow Zero Length", pa sa menija izaberite "**Yes**".

Ponovite postupak "Allow Zero Length" za sva polja tipa "Text" i "Memo" u bazi podataka.

💡 Napomena: Tekstuelna polja mogu sadržati do 255 znakova. Polja tipa Memo mogu sadržati do 32,000 znakova. Prema tome, ako očekujete da čete koristiti mnogo teksta u polju koristite polje tipa Memo.

💡 Napomena: Ako ne podesimo da polja tipa text i memo na "Allow Zero Length" pojaviće se pruka o grešci ako neko podnese obrazac u bazu podataka koji sadrži prazna polja.

	Field Name	Data Type
ysID		AutoNumber
▶ design		Text
year		Text
price		Number
construction		Text
laying		Text
brief_description		Memo
full_description		Memo
int_description		Memo
pic_thumb		Text
pic_ext		Text
pic_int		Text

General	Lookup
Field Size	100
Format	
Input Mask	
Caption	
Default Value	
Validation Rule	
Validation Text	
Required	No
Allow Zero Length	Yes
Indexed	No
Unicode Compression	Yes

6/ Sada pritisnite pored "price" u "Field Name" i proverite da li je izabрано "Long Integer" u redu "Field size" panela "General".

😊 Napomena:

"Long Integer" omogućava skladištenje celih brojeva između - 2,147,438,648 i 2,147,438,647.

"Integer" omogućava cele brojeve između -32,768 i 32,767

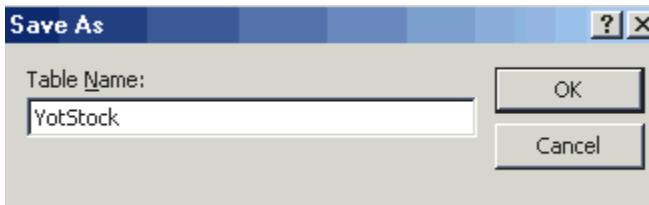
"Byte" omogućava samo brojeve između 0 i 255.

	Field Name	Data Type
ysID	AutoNumber	
design	Text	
year	Text	
► price	Number	(highlighted by red arrow)
construction	Text	
laying	Text	
brief_description	Memo	
full_description	Memo	
int_description	Memo	
pic_thumb	Text	
pic_ext	Text	
pic_int	Text	

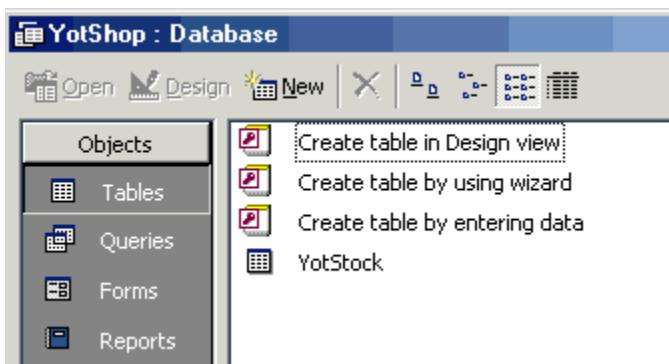

General	Lookup
Field Size	Long Integer
Format	
Decimal Places	Auto
Input Mask	
Caption	
Default Value	0
Validation Rule	
Validation Text	
Required	No
Indexed	No

7/ Izaberite "Save As" sa menija "File" i sačuvajte tabelu kao "**YotStock**"

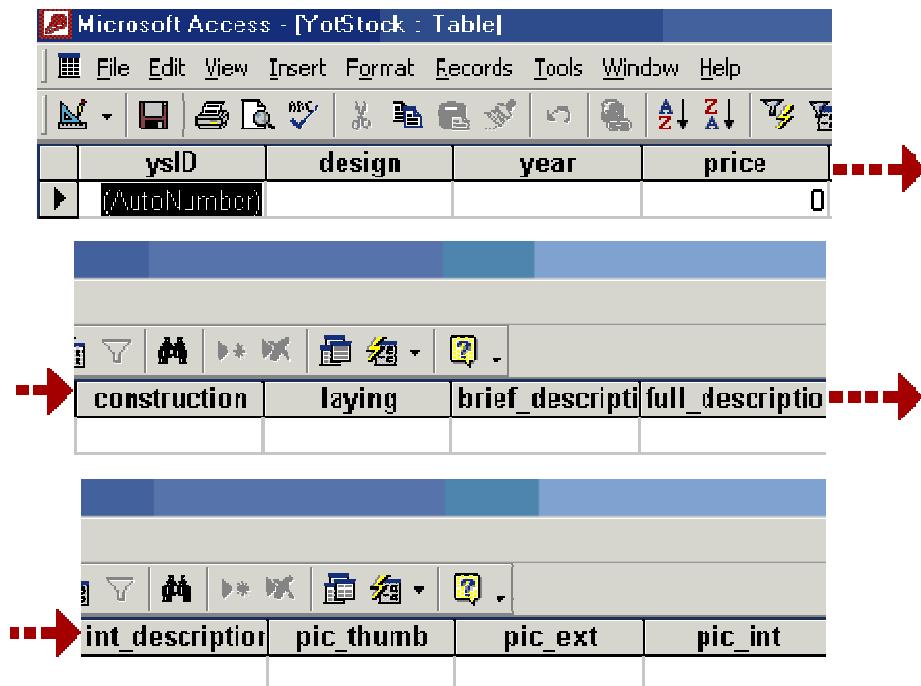

8/ Pogledajte prozor baze podataka. Trebalo bi da izgleda kao donja slika. Ako želite da promenite bazu podataka u prikazu "Design View" pritisnite desnim tasterom miša na ikonu "**YotStock**" i izaberite "Design View" sa menija.

9/ Vreme je da bazi podataka dodate zapis. U ovom stadijumu ćemo dodati samo jedan zapis. Sasvim dovoljno za testiranje.

Dvaput brzo pritisnite ikonu "**YotStock**". Kako je prikazano, otvorice se baza podataka (podelio sam sliku na 3 dela kako biste videli sva polja).

10/ Otvorite datoteku "**YotShopText.txt**" koju ste ranije preuzeli (u omotnici DMXF_part2). Ispod naslova "**YACHT 1**" ćete videti sledeći tekst. Kopirajte i prenesite detalje u odgovarajuća polja baze podataka.

- Dizajn u polje design
- Godinu u polje year
- Cenu u polje price
- Konstrukciju u polje construction
- Nacrt u polje laying
- Kratak opis u polje brief_description
- Potpun opis u polje full_description
- Opis unutrašnjosti u polje int_description
- Minijaturni prikaz u polje pic_thumb
- Spoljašnjost u polje pic_ext
- Unutrašnjost u polje pic_int

JAHTA 1...

Dizajn: Roberts 43

Kratak opis:

Roberts 43 je jahta za okeansko krstarenje, ovaj primerak je profesionalno urađen prema visokim standardima, sa masovnom primenom nerđajućeg čelika na mestima gde se očekuje habanje. Imat će unutrašnju nepropusnu pregradu.

Potpun opis:

Napravljena je od čelika debljine 6mm ispod nivoa vode, 5mm iznad nivoa a 3mm na palubi, sa nizom ojačanja i dodataka od nerđajućeg čelika. Ispitana je za potrebe osiguranja i u izjavi je napisano "obloga od čelika je stručno postavljena, varovi su glatko izbrušeni i dobro premazani." Kabina koja je otvorena sa zadnje strane je cela od nerđajućeg čelika i tako je napravljena da se ručicama cirade može prići iz zaklona. Cela prednja paluba oko čekrka za sidro je takođe od nerđajućeg čelika. Iznutra ima dve potpuno nepropusne pregrade protiv sudara.

Opis unutrašnjosti:

Smeštaj se sastoji od velike kabine prema krmi sa duplim krevetom do koje se iz salona dolazi unutrašnjim hodnikom, a ima i privatnu kabinu sa toaletom, lavaboom i tušem. U salonu se sto za navigacione karte i salonski sto u obliku slova U sa sedištima nalazi na levoj strani, dok se na desnoj nalazi galija i još jedan otoman kao i ležaj za kormilara. Ispred toga je drugo kupatilo, takođe sa lavaboom i tušem, veliki skladišni prostor sa policama i vešalicama, kao i prednja kabina sa ležajem u špic.

Godina: 1996/7

Nacrt: Devon

Konstrukcija: Čelik

Cena: 85.000

Putanje slika...

Minijaturni prikaz: stock/01roberts_thmb.jpg

Spoljašnjost: stock/01roberts_ext.jpg

Unutrašnjost: stock/01roberts_int.jpg

11/ Baza podataka bi trebalo da izgleda kao donja slika. Zatvorite bazu podataka

	design	year	price	construction	laying	brief_descripti
▶	Roberts 43	1996/7	85000	Steel	Devon	he Roberts 43 i
*			0			

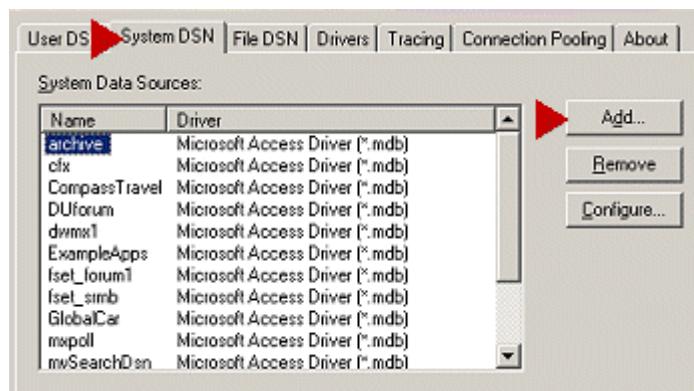
12/ Kopirajte omotnicu "YotShop" i prenesite kopiju u omotnicu "wwwroot" na vašem serveru.

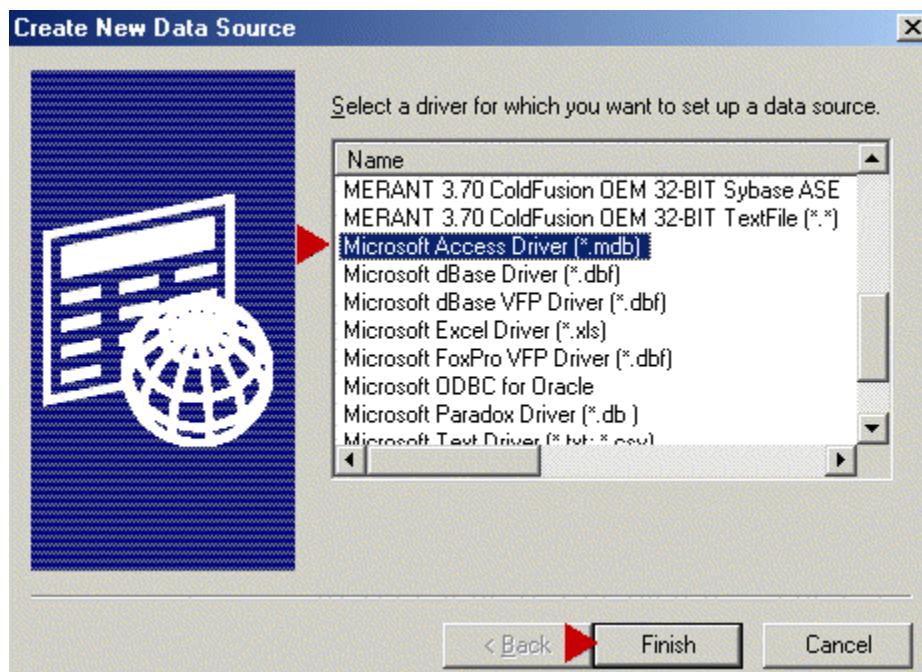
13/ Otvorite Windowsov "Control Panel" i dvaput pritisnite na ikonu ODBC.

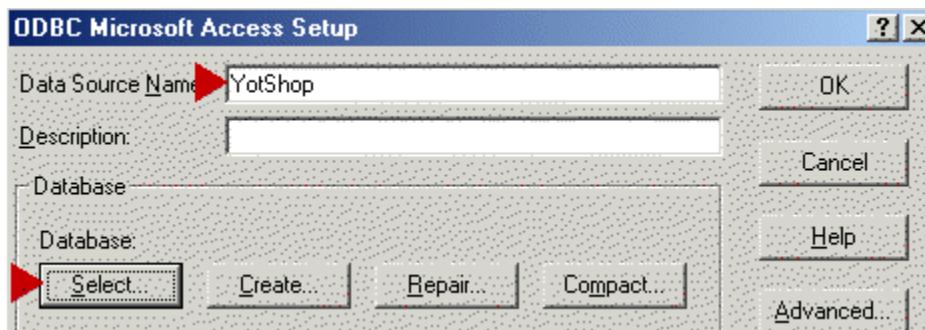
14/ Izaberite karticu "System DSN", pa pritisnite "Add".

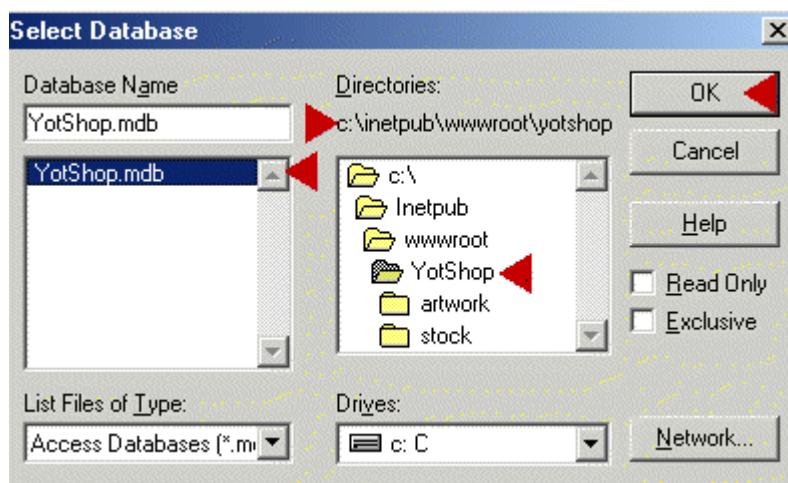
15/ Izaberite "Microsoft Access Driver (*.mdb)", pa pritisnite dugme Finish.

16/ Dodelite DSN-u ime "YotShop", pa pritisnite dugme "Select".

17/ Pronađite bazu podataka "YotShop.mdb" koja se **nalazi na serveru** (a ne kopiju sa vaše radne površine) obično na adresi **c:\inetpub\wwwroot\YotShop**. Pritisnite dugme OK.

18/ Pritisnite dugme "OK" u preostalim prozorima da biste ih zatvorili.

Pripremila Irena Gonda-Živković

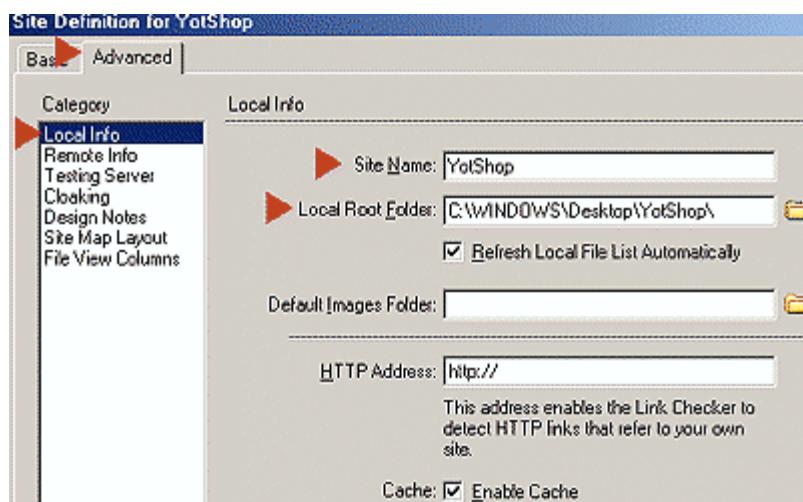
Uvod u Dreamweaver MX (6)

Konfigurisanje sajta u Dreamweaver MX-u:

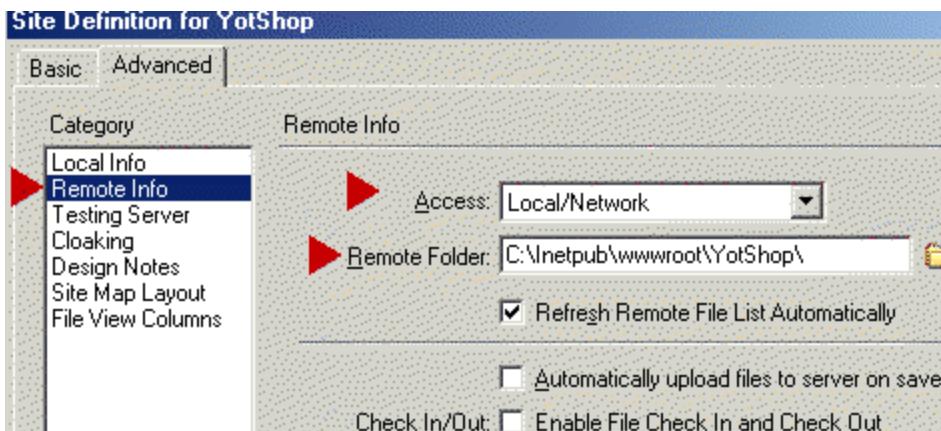
1/ Otvorite Dreamweaver MX. Sa menija "Site" izaberite "New Site".

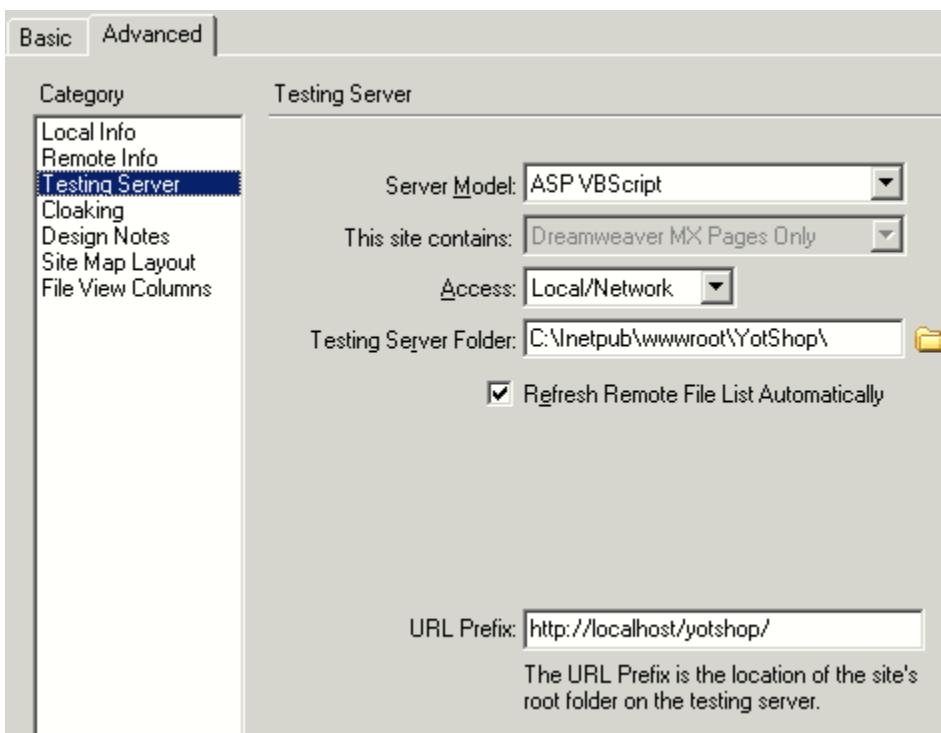
2/ Izaberite karticu "Advanced". Izaberite "Local Info" i sajt nazovite "YotShop". U polju "Local Root Folder" pronađite omotnicu "YotShop" na radnoj površini. Za sada nemojte još pritisnuti OK.

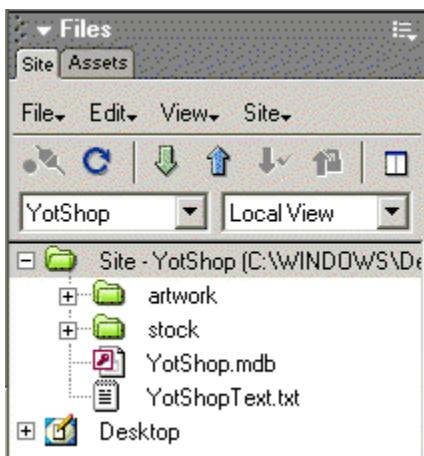
3/ Iz liste kategorija izaberite "Remote Info". Sa menija "Access" izaberite "Local/Network". U polju "Remote Folder" pronađite omotnicu "YotShop" u direktorijumu "wwwroot". Za sada nemojte još pritisnuti OK.

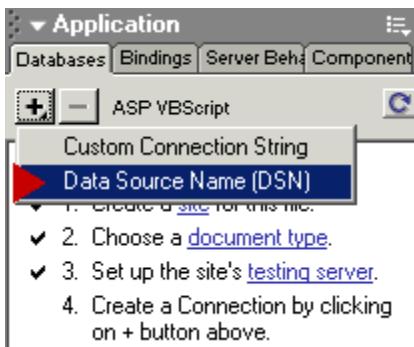
4/ Iz liste kategorija izaberite "Testing Server". Izaberite "ASP VBScript". Sa menija Access izaberite "Local/Network" Testing Server Folder bi podrazumevano trebalo da izgleda kao na donjoj slici. Pritisnite dugme "OK".

5/ Otvorite okno "Files" . Trebalo bi da izgleda kao donja slika.

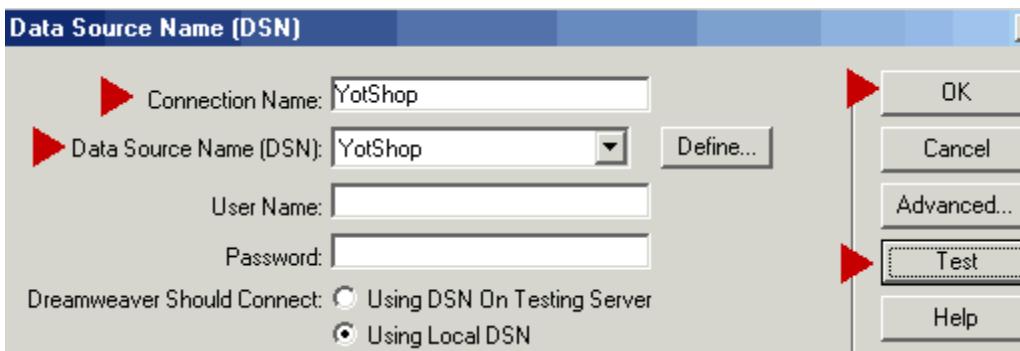

6/ Vreme je da podesimo "Connection". Otvorite okno "Application", izaberite karticu "Database", pa pritisnite dugme "+". Iz menija izaberite "Data Source Name (DSN)".

⚠️ NAPOMENA: Ponekad nakon definisanja sajta (kao što je prikazano u koracima 1 do 6) Dreamweaver je nesiguran i ne prikazuje potvrdu pored stavki "document type" ili "testing server" kao što je prikazano na gornjoj slici. Ako se to dogodi jednostavno pritisnite vezu "document type" ili "testing server" i ponovo ih podesite. Ranija izdanja programa DMX imaju više bagova od kampovanja u južnoj Africi 😊

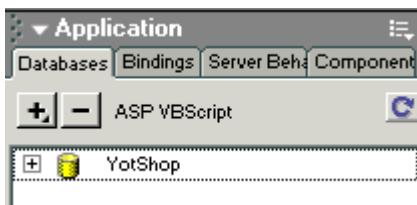
7/ Imenujte konekciju Connection "YotShop" i izaberite DSN "YotShop" sa menija "Data Source Name (DSN)" kako je prikazano na slici. Pritisnite dugme "Test" i pojaviće se okvir "Connection was made successfully".

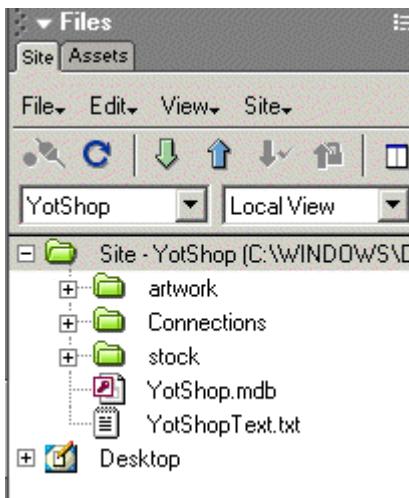
8/ Zatvorite taj okvir pritiskom na dugme OK, a zatim na dugme OK u prozoru "Data Source Name (DSN)".

9/ Pogledajte okno "Application" / "Database" i videćete prikaz vaše baze podataka. Ako uvećate prikaz stabla videćete sva imena polja baze podataka i tipove podataka. Zapamtite ovo svojstvo. Biće vam korisno kao referenca ako kasnije želite da proverite imena polja baze podataka.

10/ Pogledajte omotnicu "Files" / "Site" koja bi trebalo da izgleda kao donja slika.

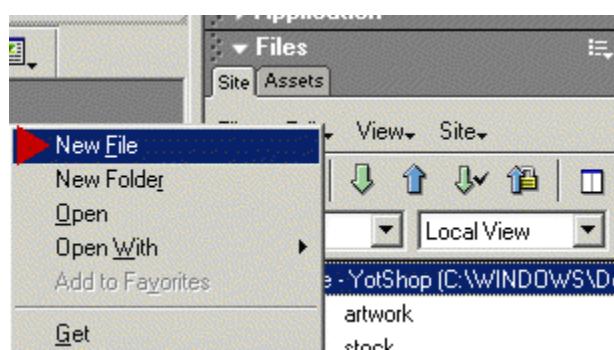

STRANICA PREGLEDA (LISTA ZALIHA):

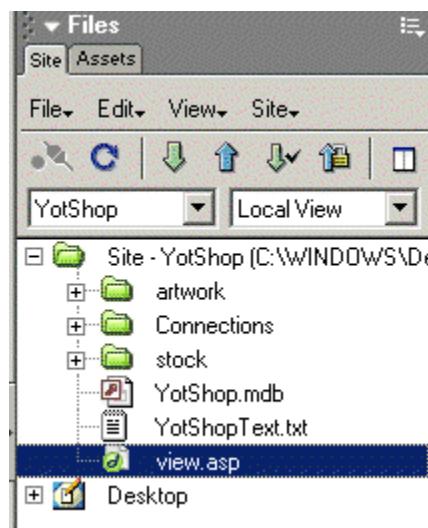
1/ Desnim tasterom miša pritisnite ikonu "Site - YotShop".

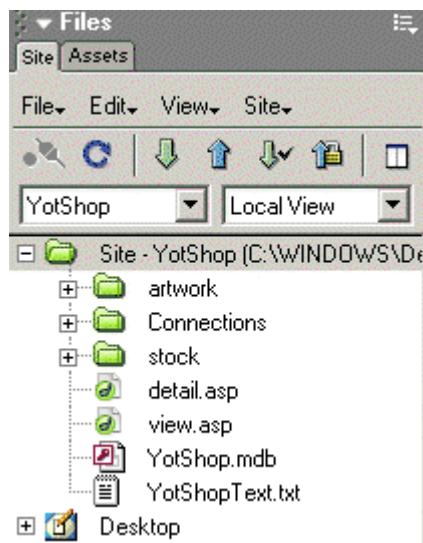
2/ Sa menija izaberite "New File".

3/ Novu datoteku nazovite "view.asp".

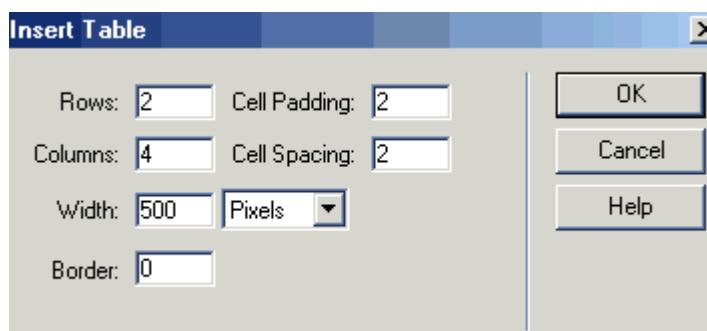
4/ Dvaput brzo pritisnite mišem na "view.asp" da biste je otvorili u prikazu Design.

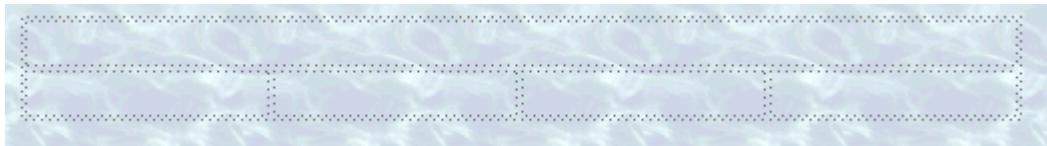
5/ Desnim tasterom miša pritisnite stranicu, izaberite "Page Properties" pa prema donjoj slici podesite svojstva. Pritisnite Apply, pa OK.

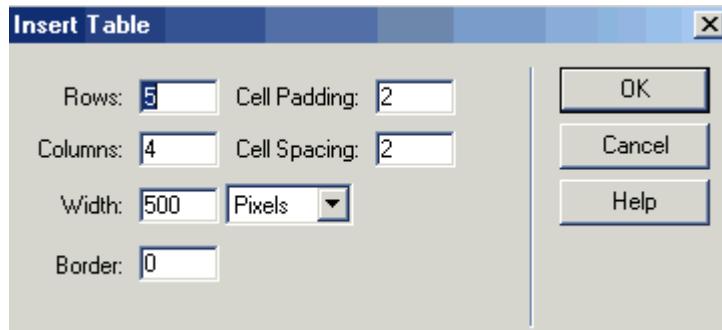
6/ Umetnите tabelu široku 500 piksela sa dva reda i četiri kolone.

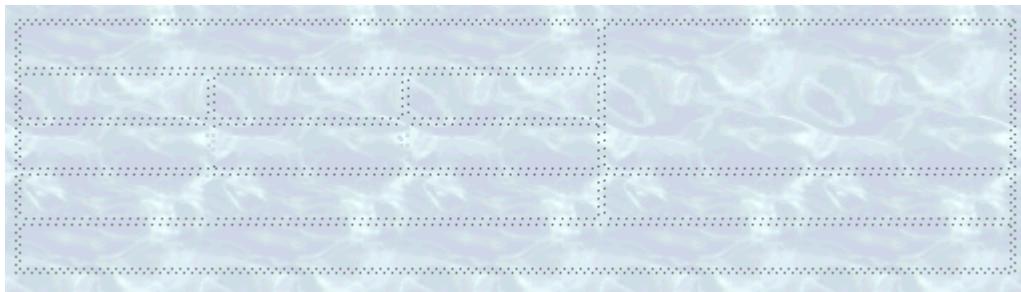
7/ Funkcijom "merge cells" (spajanje ćelija) sa okna svojstava konfigurišite tabelu prema donjoj slici.

8/ Umetnите liniju prekida ispod prve tabele, pa umetnite drugu tabelu. Ta tabela ima pet redova i četiri kolone.

9/ Konfigurišite je na način prikazan na donjoj slici.

10/ Umetnите logo iz omotnice sa umetničkim efektima i označite ćelije kako je prikazano na donjoj slici.

The YotShop
online yacht brokers

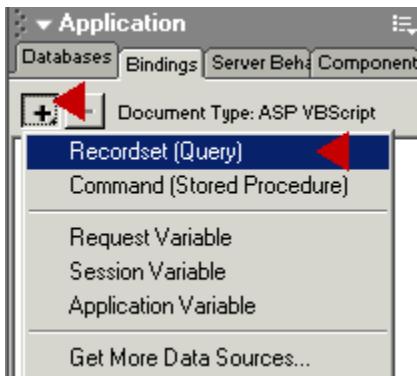
Home Stock List News Contact

Design:

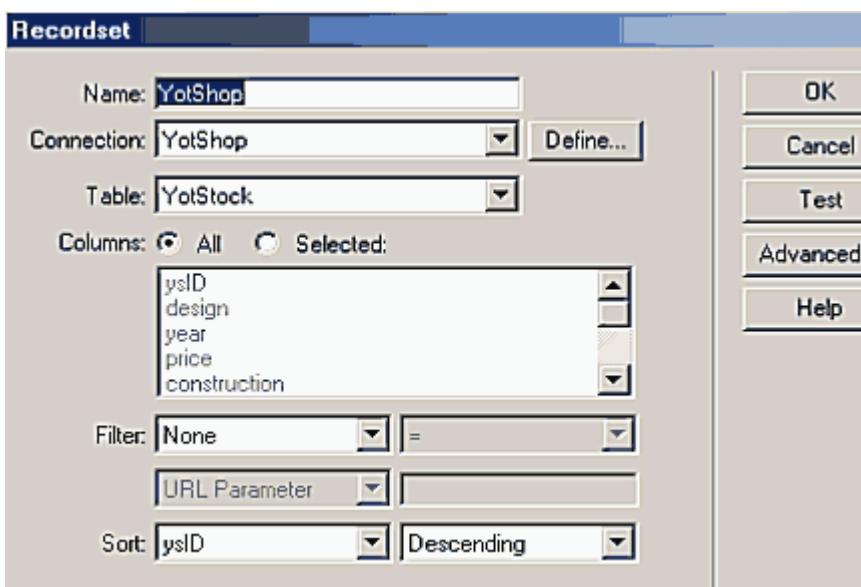
year: laying: construction:

Price: £ more details

11/ Izaberite karticu "Bindings" u oknu "Application", pa pritisnite dugme "+". Iz menija izaberite "Recordset (Query)".

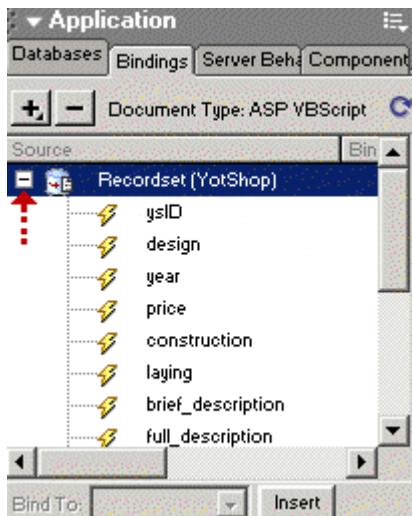
12/ Nazovite Recordset "YotShop" (možete da ga nazovete kako god želite). Izaberite "YotShop" sa menija "Connection", a "YotShop" sa menija "Table". Proverite da li je označeno dugme za izbor opcija "All". Ostavite opciju "Filter" na vrednost "None". Izaberite "ysID" i "Descending" sa menija "Sort".

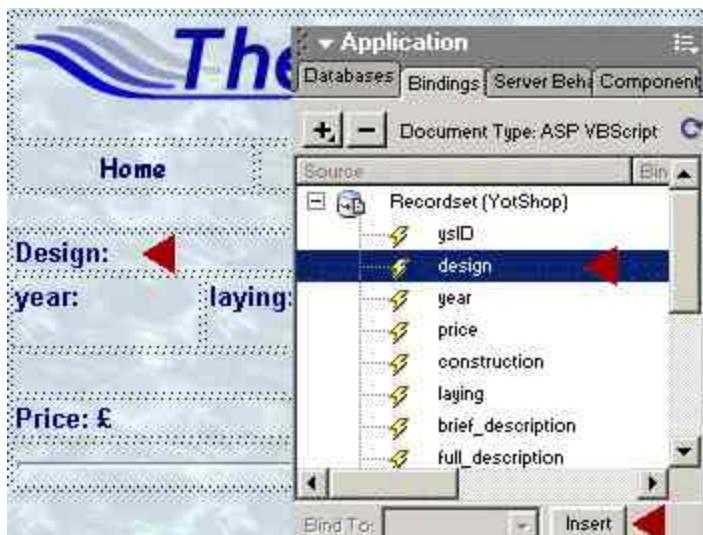
13/ Pritisnite "Test" i videćete prikaz zapisa koje ste ranije uneli u bazu podataka. Pritisnite OK da biste zatvorili prozor testa, pa ponovo OK da biste zatvorili prozor Recordset.

Test SQL Statement							
Record	ySID	make	year	price	laying	brief...	full_d...
1	1	Rober...	1996/7	£85,0...	Devon	The ...	She is...

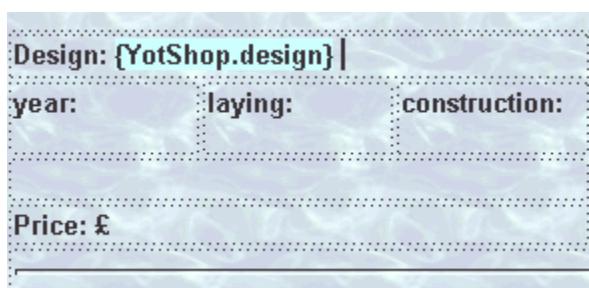
14/ Pogledajte okno "Bindings". Pritisnite + da biste proširili prikaz stabla i videćete sva imena polja baze podataka.

15/ Postavite pokazivač miša pored naslova "**Design:**" (prvo postavite razmak nakon naslova), pa pritisnite "design" na oknu "Bindings" da biste ga označili, pa pritisnite dugme "**Insert**".

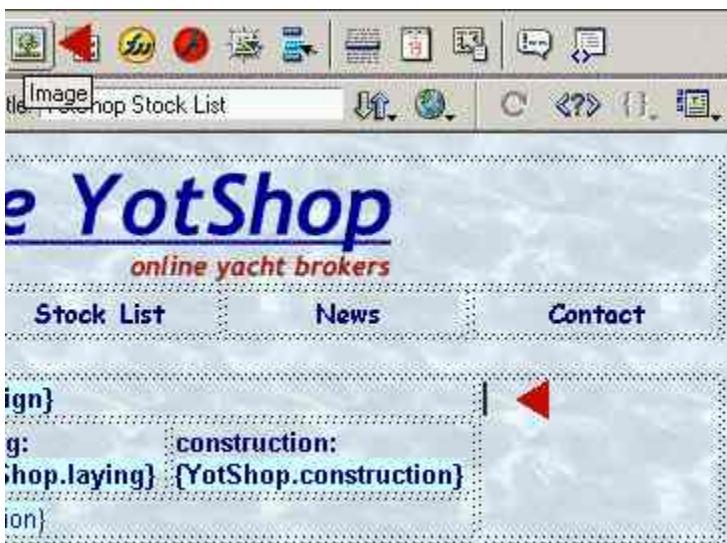
16/ Videćete reči "**{YotShop.design}**" pored naslova Design. Možete da formatirate izgled podataka pritiskom na označeni deo i menjanjem pisma – veličine – boje itd. u oknu svojstava.

17/ Korišćenjem tehnike iz koraka 15, umetnите ostatak polja podataka pod odgovarajuće naslove kako je prikazano na donjoj slici. O slici još nemojte da brinete ... umetnućemo je u koraku 18.

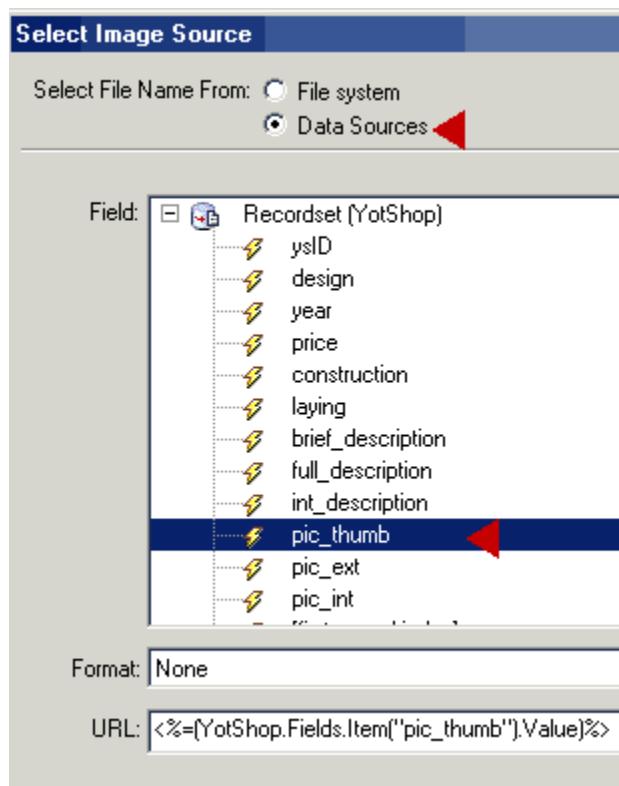

18/ Pritisnite unutar pravougaone čelije rezervisane za minijaturni prikaz, pa pritisnite dugme "Image" na paleti alatki.

19/ Kada se pojavi poznata slika, potvrdite dugme za izbor opcija "Data sources" da bi se prikaz promenio kao na donjoj slici.

Sa liste izaberite "pic_thumb", pa pritisnite "OK".

20/ Ako se pojavi upozorenje da datoteka nije u osnovnoj omotnici itd. odbacite ga pritiskom na "**No**". Datoteka se nalazi baš tamo gde to i želimo ..... verujte mi.

21/ Da biste proverili ..... pritisnite **F12** i videćete da se početak stranice pojavljuje u pretraživaču. Hmmmm ... lep brodić.

The YotShop
online yacht brokers

Home Stock List News Contact

Design: Roberts 43

Year: 1996/7	Laying: Devon	Construction: Steel
------------------------	-------------------------	-------------------------------

The Roberts 43 is an ocean-going cruising yacht, this particular example being professionally built to a high standard, with extensive use of stainless steel in areas where wear and tear is expected. She has internal watertight collision bulkheads.

Price: £85000

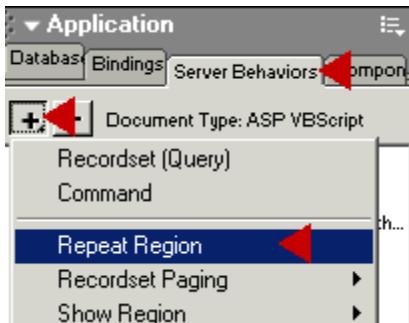
[more details](#)

22/ Sada smo postavili "Repeat Region" pa možemo prikazati sve zapise u bazi podataka. Postavite pokazivač miša u ćeliju Design i pažljivo ga prevucite preko svih ćelija da biste ih izabrali.

Design: {YotShop.design}		
Year: {YotShop.year}	Laying: {YotShop.laying}	Construction: {YotShop.construction}
{YotShop.brief_description}		
Price: £{YotShop.price}		more details

23/ Otvorite okno "Server Behaviors", pritisnite dugme + i izaberite "Repeat Region".

24/ Sa prozora "Repeat Region" potvrdite dugme za izbor opcija "All", pa pritisnite OK

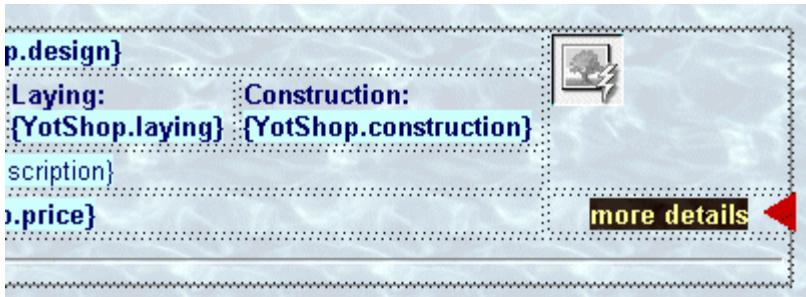

25/ Vaša tabela sada izgleda ovako.

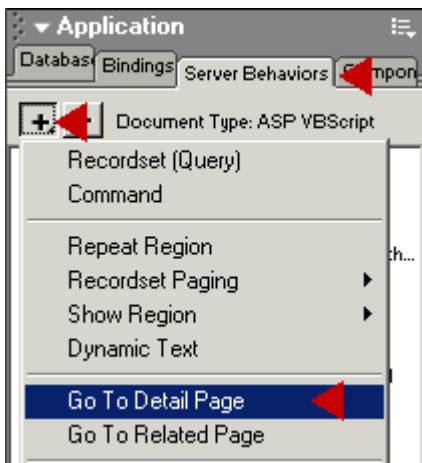
26/ Sačuvajte rad. Sledeći korak je pravljenje stranice Add Record.

STRANICA DETALJA:

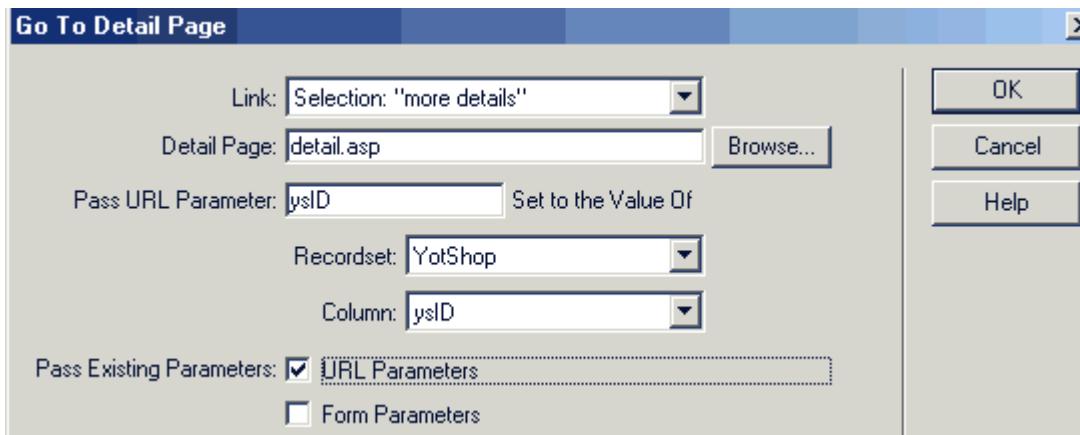
1/ Otvorite stranicu "view.asp" i označite tekst "**more details**" kako je prikazano na donjoj slici.

2/ U "Server Behaviors" pritisnite dugme "+", pa izaberite "**Go To Detail Page**".

3/ kada se otvori prozor "Go To Detail Page" videćete je tekst koji ste izabrali prikazan u polju "Link". Pređite na "detail.asp" u polju "Detail Page". U polju "Pass URL Parameter" bi trebalo da piše "ysID". U polju "Recordset" bi trebalo da piše "YotShop", a u "Column" "ysID". Proverite da li je potvrđeno polje "URL Parameters". Pritisnite dugme OK.

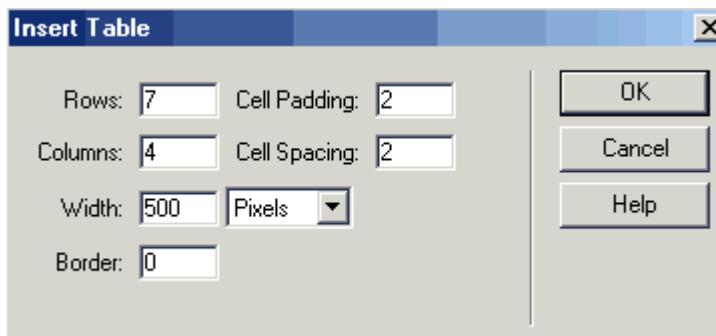

4/ Videćete da je sada tekst "**more details**" označen i da je postao link.

5/ Sada otvorite stranicu "**detail.asp**" i primenite pozadinsku sliku itd. pomoću stranice svojstava. Zatim umetnite odgovarajuću tabelu u kojoj će biti Logo i dugmad za navigaciju (dugme <<Back).

Umetnите liniju prekida <BR>, pa napravite drugu tabelu sa 7 redova i 4 kolona.

6/ Umetnите logo i vezu "<<Back" na vrh tabele. Obeležite donju tabelu kako je prikazano. Primetite da sam privremeno označio četiri reda pune širine kao "pic" i "words". Tu ćemo postaviti važne informacije.

Year:	Construction:	Laying:	Price £
pic	words	pic	words

7/ Vreme je da napravimo još jedan "Recordset" (do sada bi trebalo da ste vešti u tome). Na oknu "Bindings" pritisnite dugme "+" i sa menija izaberite "Recordset(Query)".

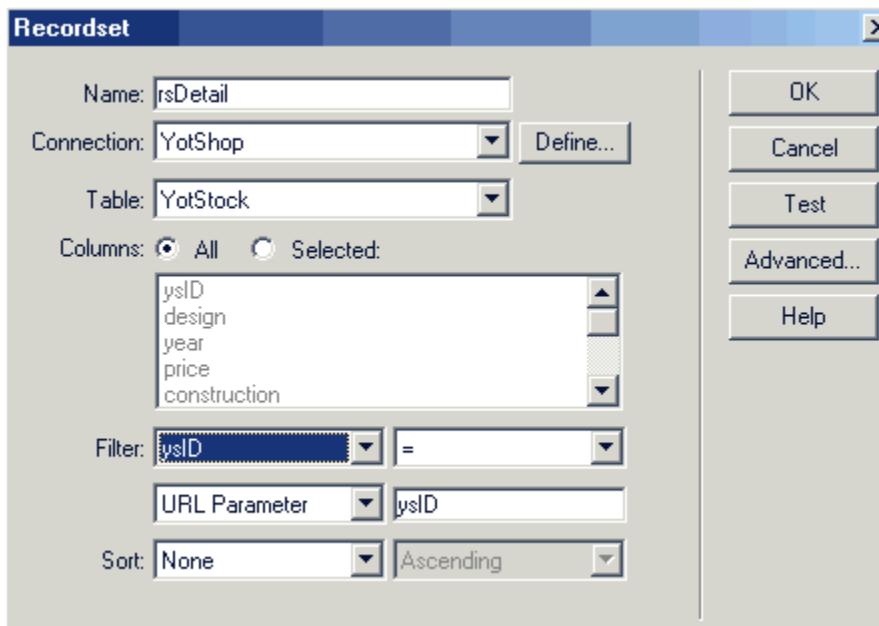

8/ Kada se otvori prozor "Recordset" popunite detalje kako je prikazano....

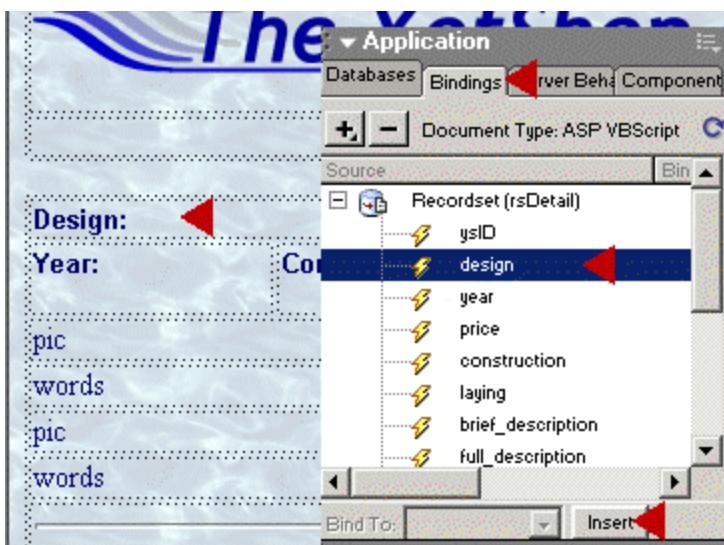
- Name = rsDetail
- Connection = YotShop
- Table = YotStock

- Columns = All
- Filter = ysID = URL Parameter ysID
- Sort = None

Da biste testirali Recordset pritisnite dugme "test". Potrebno je da unesete vrednost za test. Upišite "1" što je "ysID" broj jedinog zapisa u bazi podataka. Prozor testa će prikazati taj zapis. Pritisnite dugme OK u prozoru testa, pa zatim ponovo OK u prozoru recordseta da biste ga sačuvali.

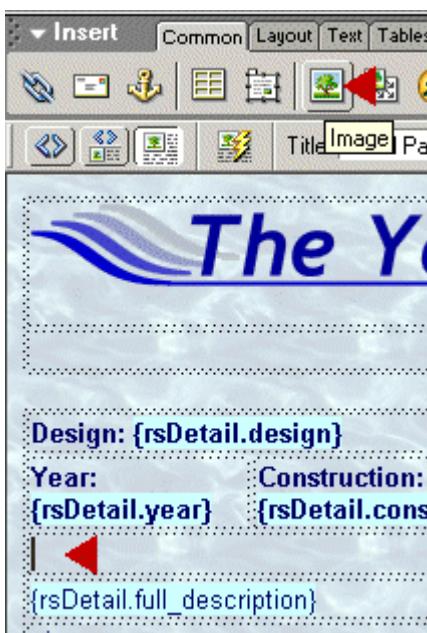
9/ Pritisnite pored reči "Design" u tabeli. Izaberite "design" u oknu "Bindings", pa pritisnite dugme "Insert".

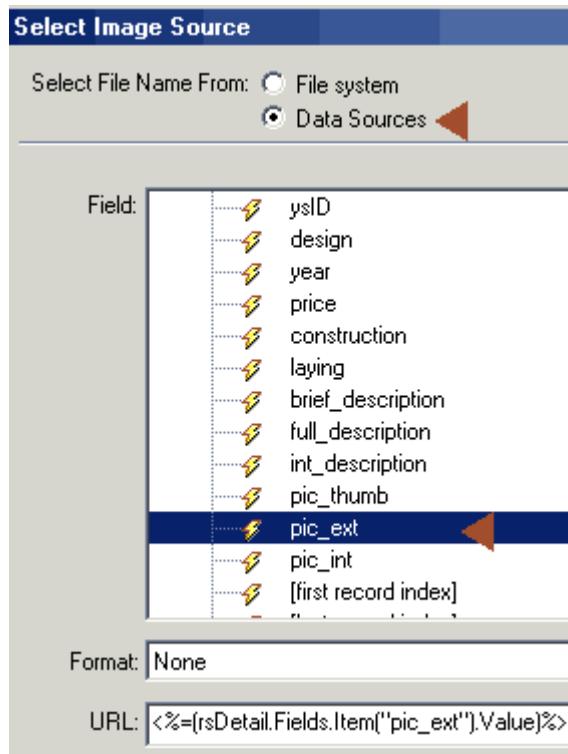
10/ Ponovite postupak za ostatak polja podataka zasnovanih na tekstu kako je prikazano.

11/ Vreme je da se umetnu slike. Pritisnite prvi red "pic".

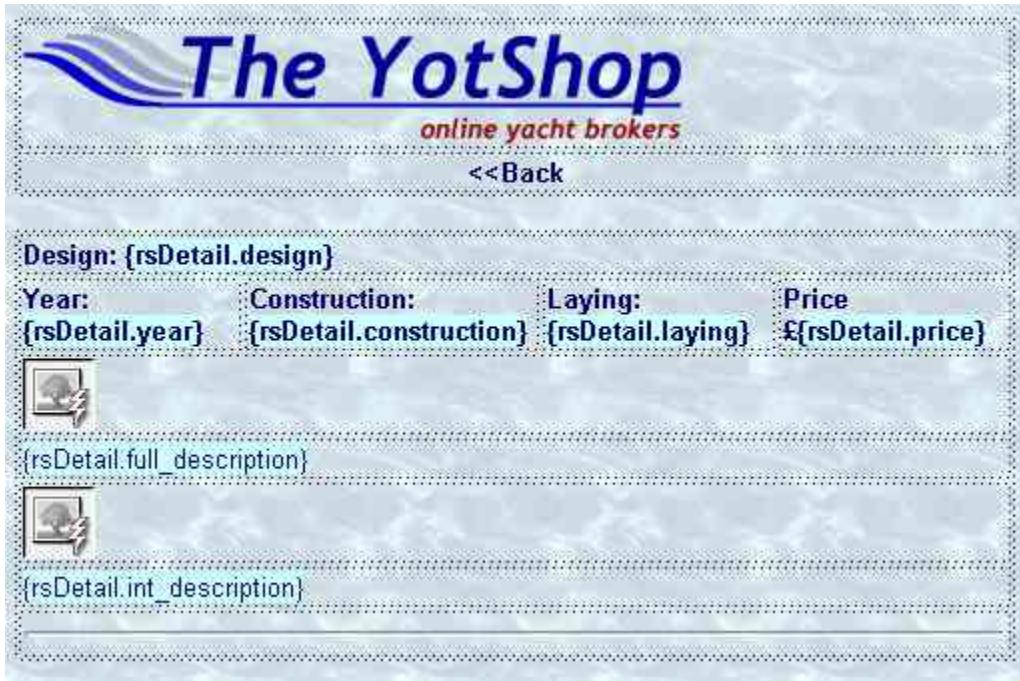
12/ Pritisnite ikonu "Insert Image" sa palete poslova "Common", pa potvrdite dugme za izbor opcija "Data Sources". Sa liste izaberite "pic_ext", pa pritisnite OK.

Ako se pojavi upozorenje da datoteka nije u osnovnoj omotnici itd. odbacite ga pritiskom na "No".

13/ Ponovite postupak povezujući datoteku "**pic_int**" sa drugim redom "**pic**" kako je prikazano.

14/ Sada ćemo dodati malo JavaScript trikova da bismo napravili vezu "<<Back". Sada, pod normalnim okolnostima, bilo bi prihvatljivo da napravite normalnu HTML vezu ka stranici "**view.asp**". Međutim, pošto ćemo koristiti određenu stranicu detalja (u kasnijim uputstvima) da bismo prikazali detalje stranica pretrage itd bolje je da napravimo vezu "<<Back" koja simulira dugme "Back" pretraživača.

Označite tekst "<<Back" i unesite sledeće u tekstualno polje "Link" ....
javascript:history.go(-1)

Svako ko pritisne vezu "<<Back" će se vratiti na stranicu sa koje je došao na stranicu detalja. Bez obzira na to koja je to stranica bila.

Sačuvajte rad.

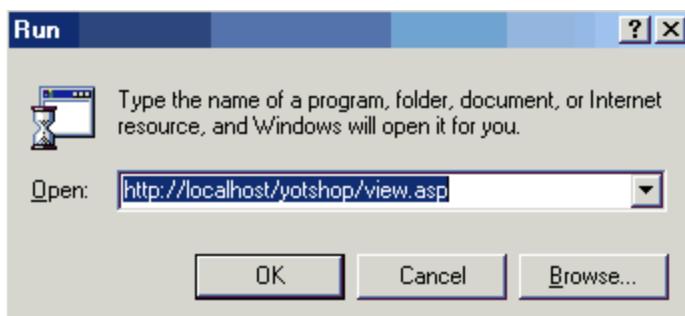

15/ Vreme je da testiramo stranice "**view.asp**" i "**detail.asp**".

Označite omotnicu "Connections", datoteke "view.asp" i "detail.asp" i pritisnite plavu strelicu "Put Files". Time će se novonapravljene datoteke kopirati u omotnicu "wwwroot/yotshop" na vašem lokalnom serveru.

16/ Pređite na "Start > Run", upišite <http://localhost/yotshop/view.asp>, pa pritisnite OK. Stranica "view.asp" bi trebalo da se pojavi u prozoru pretraživača i da prikaže poželjnog čeličnog Robertsa 43. Pritiskom na vezu "**more details**" učitaće se stranica "**detail.asp**" sa detaljnijim opisom jahte i većom slikom spoljašnjosti i unutrašnjosti.

17/ Sledеći korak je pravljenje stranice za dodavanje zapisa u bazu podataka.

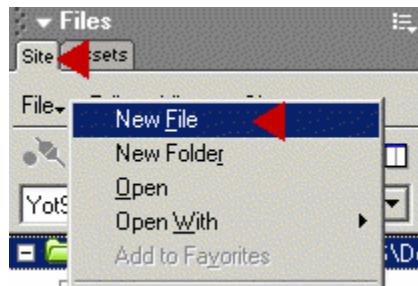
Pripremila Irena Gonda-Živković

Uvod u Dreamweaver MX (7)

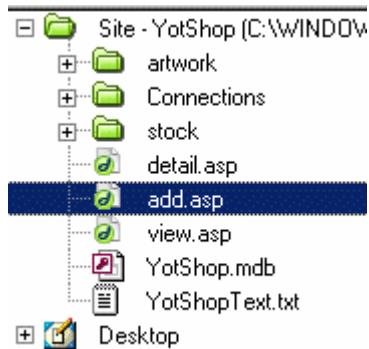
STRANICA ADD:

Pomoću ove stranice ćemo u bazu podataka dodati nove jahte.

1/ Napravite novu datoteku...

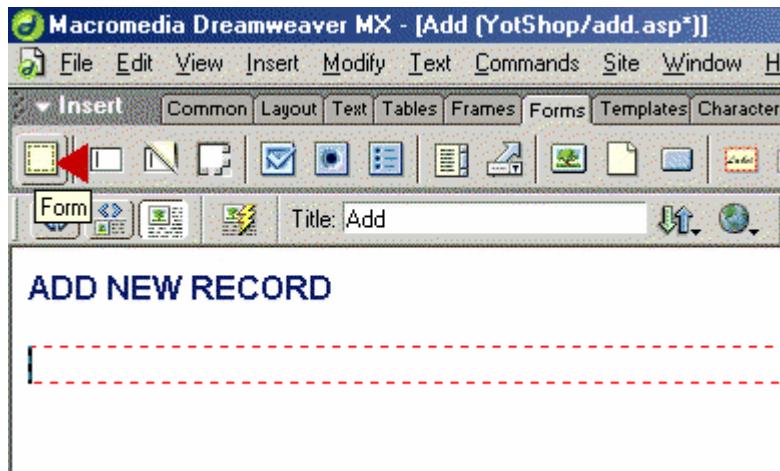

2/ .... i dajte joj ime "add.asp".

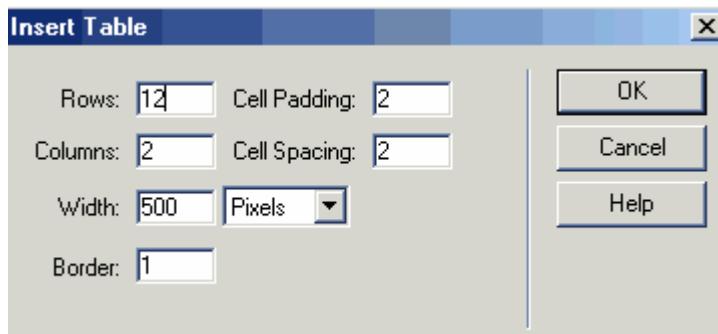

3/ Stranicu za dodavanje obično javnost ne gleda, pa joj neću primeniti pozadinu, ipak na vama je da li ćete vi to uraditi. Stranici dajte naslov "**Add New Record**" i na stranicu umetnите "**Form**" pritiskom na odgovarajuće dugme na paleti alatki "**Forms**".

⚠️ Napomena: Ako ne vidite crvenu isprekidanu liniju "Form Delimiter" idite na "Edit > Preferences > Invisible Elements" i potvrdite polje "Form Delimiter". Kad ste već tu isključite sve druge nevidljive elemente Invisible Elements tako da ne poremećuju vaš dizajn dok radite u prikazu design.

4/ Vratite se na paletu alatki "Common" i umetnite tabelu unutar (**INTO**) obrasca (pritisnite unutar graničnih linija obrasca). Tabela treba da ima 12 redova i 2 kolone.

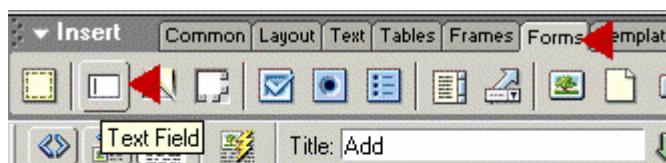

5/ Obeležite celije kako je prikazano.

ADD NEW RECORD

Design	
Year	
Construction	
Laying	
Price	
Pic Thumbnail	
Pic Exterior	
Pic Interior	
Brief Description	
Full Description	
Interior Description	

6/ Ponovo se vratite na paletu alatki "**Form**" i umetnite "**TextField**" u ćeliju označenu kao "**Design**".

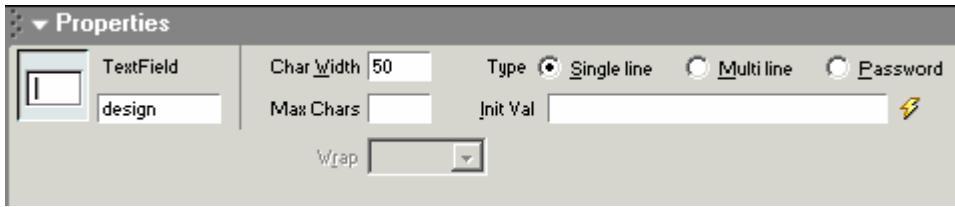

ADD NEW RECORD

Design	<input type="text"/>
Year	
Construction	

7/ Dok je i dalje izabrano "**TextField**" pređite na panel svojstava i polju "**TextField**" dajte ime "**design**". Neka ima broj znakova (CharWidth) "**50**".

💡 Primetite da smo polju "**TextField**" dali **tačno isto** ime kao i polju baze podataka u koje će se unositi podaci. Time ne samo da štedimo kasniji napor, već i sprečavamo pojavljivanje uobičajenih grešaka "**too few parameters**" (previše parametara). Ovakve greške se mogu pojavit kada dođe do neslaganja između spelovanja polja obrasca i polja baze podataka. Upozoren ste.

8/ Umetnите još 6 polja "TextFields" kako je prikazano i označite ih na sledeći način and (za konstrukciju nema tekstualnih polja, za to ćemo koristiti padajući meni).....

- Year = **year** i 50 characters
- Laying = **laying** i 50 characters
- Price = **price** i 50 characters
- Pic Thumbnail = **pic_thumb** i 50 characters
- Pic Exterior = **pic_ext** i 50 characters
- Pic Interior = **pic_int** i 50 characters

ADD NEW RECORD

Design	<input type="text"/>
Year	<input type="text"/>
Construction	<input type="text"/>
Laying	<input type="text"/>
Price	<input type="text"/>
Pic Thumbnail	<input type="text"/>
Pic Exterior	<input type="text"/>
Pic Interior	<input type="text"/>
Brief Description	<input type="text"/>

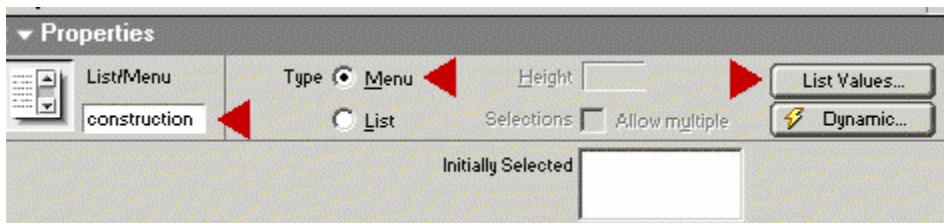
9/ Sada pritisnite u ćeliju rezervisaniu za element obrasca "Construction" i izaberite "List/Menu" sa palete alatki "Forms".

ADD NEW RECORD

Design	<input type="text"/>
Year	<input type="text"/>
Construction	<input type="button" value="▼"/>
Leaving	<input type="text"/>

10/ Sa i dalje izabranim "List/Menu" pređite na panel svojstava i polju "List/Menu" dajte ime "**construction**". Pritisnite dugme za izbor opcije "Menu", pa pritisnite dugme "List Values".

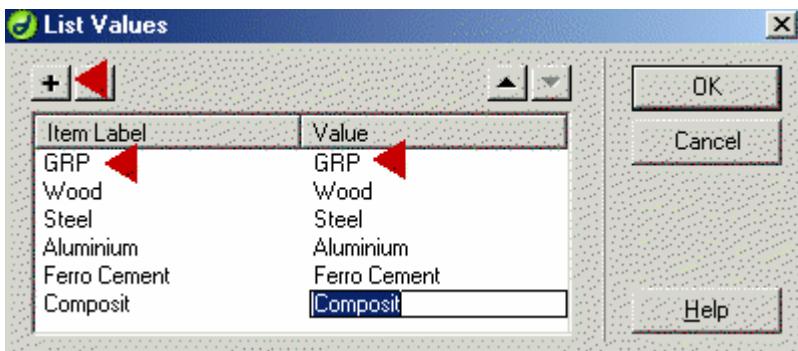

11/ Podesite List Values (listu vrednosti) kako je prikazano pritiskom na dugme "+" da biste dodali svaki novi red.

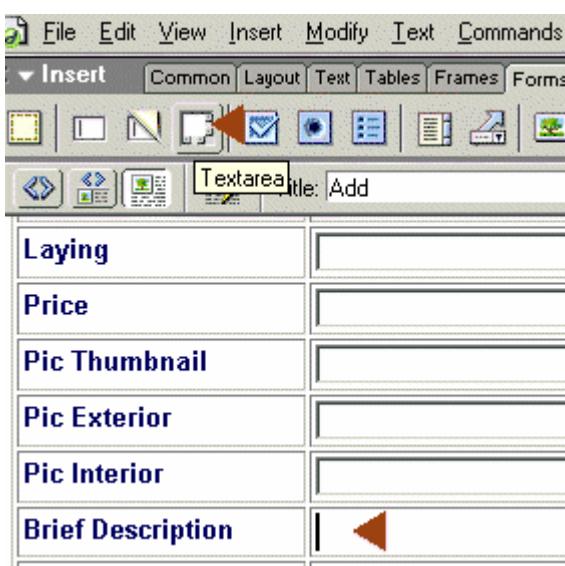
Item Label	Value
GRP	GRP
Wood	Wood
Steel	Steel
Aluminium	Aluminium
Ferro Cement	Ferro Cement
Composite	Composite

Pritisnite dugme OK.

💡 Napomena: **Item Label** je tekst prikazan u padajućem meniju. **Value** je vrednost koja će biti prosleđena bazi podataka. Ako pogrešite, označite upis i pritisnite dugme minus. Ako želite da izmenite poziciju stavke, označite je i koristite strelicu nagore ili nadole.

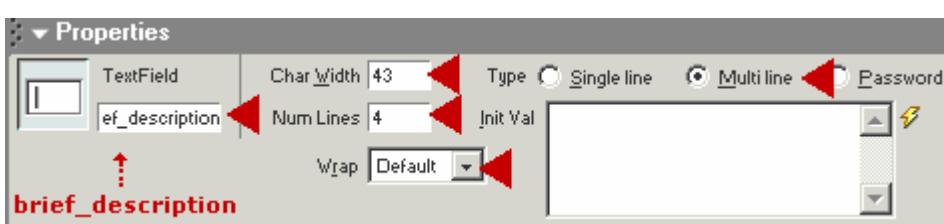

12/ Vreme je da dodamo komponente "**Text Area**" iz više redova koje ćemo koristiti za umetanje informacija u različita polja za opis. Pritisnite unutar ćelije rezervisane za "**Brief Description**" (kratak opis), pa pritisnite ikonu "**Textarea**" na paleti alatki "**Forms**".

13/ Sa i dalje izabranim "**Textarea**" predite na panel "**Properties**" i podešite svojstva kako je prikazano....

- **TextField = brief_description**
- **CharWidth = 43**
- **Num Lines = 4**
- **Wrap = Default**
- **Multi line = checked**

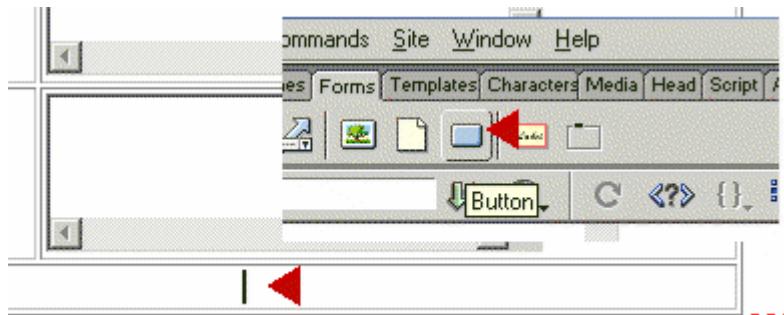

14/ Sada dodajte polja "Textarea" u ćelije "**Full Description**" (potpun opis) i "**Interior Description**" (opis unutrašnjosti). Kada podesite svojstva poljima "Textarea" dajte sledeća imena.

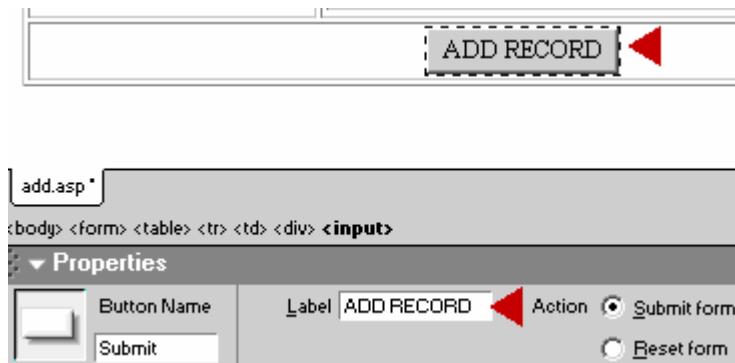
- Full Description = **full_description**
- Interior Description = **int_description**

Full Description	<p>label this.... full_description</p>
Interior Description	<p>label this.... int_description</p>

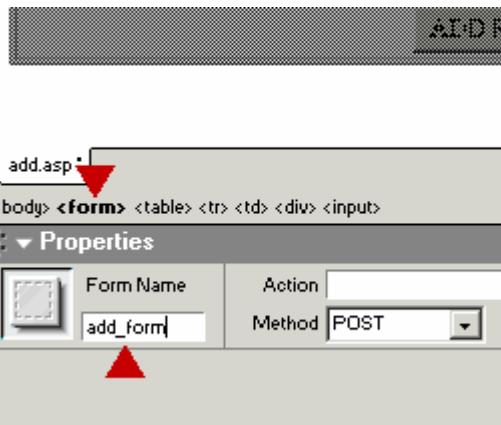
15/ Sada pređite na krajnju donju ćeliju i umetnite "**Submit Button**" (dugme za potvrdu) pritiskom na ikonu "**Button**" na paleti alatki "**Forms**".

16/ Označite dugme kao "**ADD RECORD**" (dodavanje zapisa) i proverite da li je potvrđeno polje za izbor opcije "Submit Form".

17/ Pritisnite bilo gde izvan graničnih linija obrasca, pa pritisnite oznaku "**<form>**" u području pregleda oznaka na dnu ekrana. Ceo obrazac će biti izabran. Pređite na panel svojstava i obrascu dajte ime "**add_form**". Proverite da li je izabran metod "**POST**". Za sada vam neće biti potrebno ništa iz polja "**Actions**".

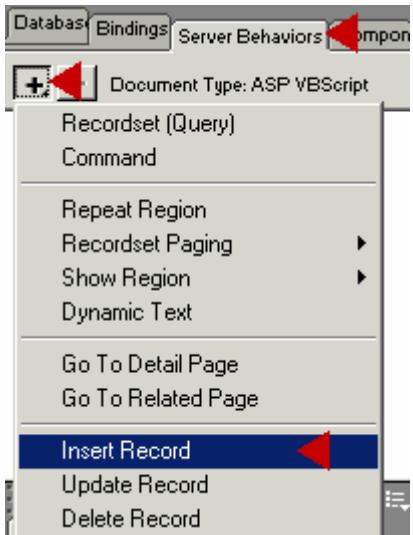

18/ Vaš obrazac bi sada trebalo da izgleda ovako...

ADD NEW RECORD

Design	
Year	
Construction	GRP
Laying	
Price	
Pic Thumbnail	
Pic Exterior	
Pic Interior	
Brief Description	
Full Description	
Interior Description	
<input type="button" value="ADD RECORD"/>	

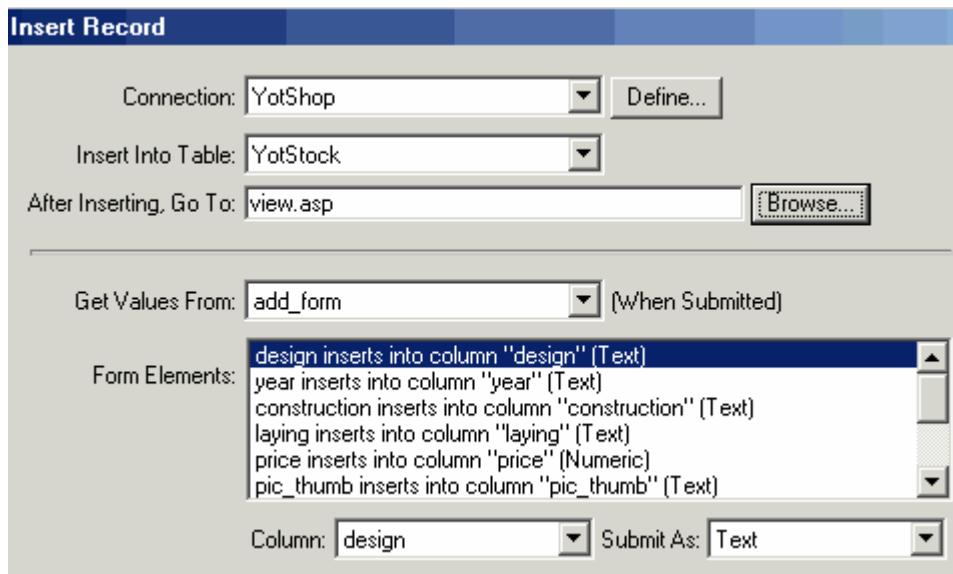
19/ Sada ćemo primeniti ponašanje "**Insert Record**". Pritisnite dugme "+" na panelu "**Server Behaviors**" i sa menija izaberite "**Insert Record**".

20/ Otvoriće se prozor "Insert Record".

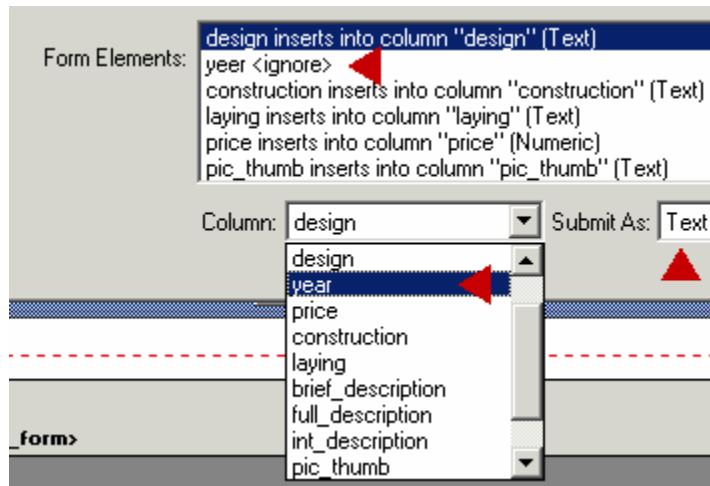
- Sa menija "Connection" izaberite "**YotShop**"
- Sa menija "Insert Into Table" izaberite "**YotStock**"
- U polju "After inserting Go To" pređite na "**view.asp**".
- Sa menija "Get Values From" izaberite "**add_form**"

U okviru "**Form Elements**" ćete videti red za svako polje unosa obrasca. Pogledajte pažljivo i videćete da svako polje unosa "inserts into" ima odgovarajuću kolonu baze podataka.
Pa..... u prvom redu piše .... "**design inserts into "design"(Text)**" (tekst je tip podataka koje će polja baze podataka prihvatići)

21/ Ako ste prilikom imenovanja polja unosa obrasca napravili grešku u spelovanju nakon nepravilno napisanog imena ćete videti oznaku "<ignore>", kao kod donjeg "yeer** <ignore>". Ovo treba da popravite ukazivanjem na "**yeer**" u koloni baze podataka u koju**

to želite da upišete. Da biste to uradili označite "year", pa izaberite "year" sa menija "Column" i "Text" sa menija "Submit As". Kao što sam rekao u koraku 7 ..... uštедеćete napor ako polja unosa imenujete **TAČNO** kao i polja baze podataka.

22/ OK, sačuvajte rad i kopirajte stranicu "**add.asp**" na lokalni server pomoću strelice "**Put Files**" (kao što ste uradili na stranici 5 u koraku 15)

Sada pređite na "**Start > Run**" i upišite **http://localhost/yotshop/add.asp**, pa pritisnite OK. U vašem prozoru pretraživača bi trebalo da se pojavi stranica "**add.asp**".

23/ Kopirajte i prenesite ostatak detalja o jahti u obrazac Add Record. Sve potrebne podatke ćete pronaći u datoteci "**YotShop Text.txt**" koja je deo zip datoteke koju ste već daljinski preuzeli za ovo uputstvo.

Design	Holman 26
Year	1963
Construction	Wood
Laying	Cornwall
Price	7500
Pic Thumbnail	stocky/02holman26_thmb.jpg
Pic Exterior	stocky/02holman26_ext.jpg
Pic Interior	stocky/02holman26_int.jpg
Brief Description	A very attractive traditional long-keel fast cruiser, constructed of carved mahogany planking on oak frames. The interior has up to four berths, with about
Full Description	Holman 26's were designed in 1960 by C. R. Holman, the same year he produced the better known "Stella" design. With a substantially higher ballast ratio and
Interior Description	Internally, she has a simple four-berth layout (though she would be very cramped with four adults), with galley and chart table next to the companionway, two settee
<input type="button" value="ADD RECORD"/>	

24/ Kada ste učitali sve podatke, ponovo pogledajte stranicu <http://localhost/yotshop/view.asp> Sada bi već trebalo da izgleda prilično dobro.

STRANICE ADMIN:

"**Back End**" (zadnji deo) sajta kontrolišu stranice "**Admin Pages**". Već ste konstruisali jednu stranicu admin (stranicu Add Page), sada ćemo napraviti još nekoliko.

1/ Napravite 4 nove datoteke i nazovite ih

- **admin.view.asp**
- **delete1.asp**
- **confirm.asp**
- **admin_control.asp**

2/ Otvorite datoteku "**admin_control.asp**" i dajte joj odgovarajuće zaglavlje.

Sada napravite 6 linkova

- **Add Record** se povezuje sa "**add.asp**"
- **Delete Record** se povezuje sa "**admin_view.asp**"
- **Edit Record** se povezuje sa "**admin_view.asp**"
- **View Records** se povezuje sa "**admin_view.asp**"
- **Home** ..... Ovome ćeemo kasnije u ovom uputstvu dodeliti link.
- **Stock List** se povezuje sa "**view.asp**"

Sačuvajte stranicu.

ADMIN CONTROL

[Add Record](#) | [Delete Record](#) | [Edit Record](#) | [View Records](#)

[Home](#) | [Stock List](#)

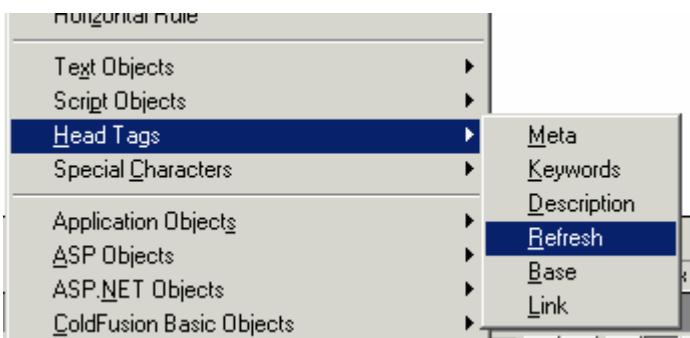
3/ Zatim ćemo napraviti stranicu "**Confirmation of Action**". Ova stranica se prikazuje kada uspešno izbrišemo ili izmenimo zapis. Otvorite stranicu "**confirm.asp**" i unestite zaglavlj "Confirmation of Action" i nakon toga "**Action Completed Successfully**" Na toj stranici napravite link koji se povezuje sa "**admin_control.asp**"

Confirmation of Action

Action Completed Successfully

[Return to Admin Control](#)

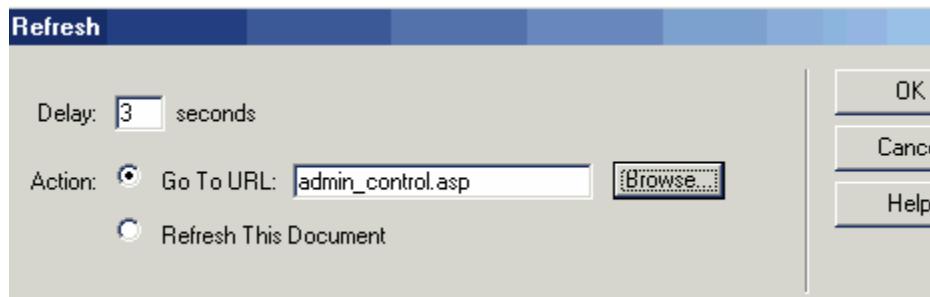
4/ Dajmo stranici "**Confirmation of Action**" malo automatizma. Sa menija "**Insert**" izaberite "**Head Tags**", pa zatim "**Refresh**".

5/ U prozoru "**Refresh**" unesite zakašnjenje od "**3**" sekunde i podesite "**Go To URL**" na "**admin_control.asp**". Pritisnite dugme **OK**.

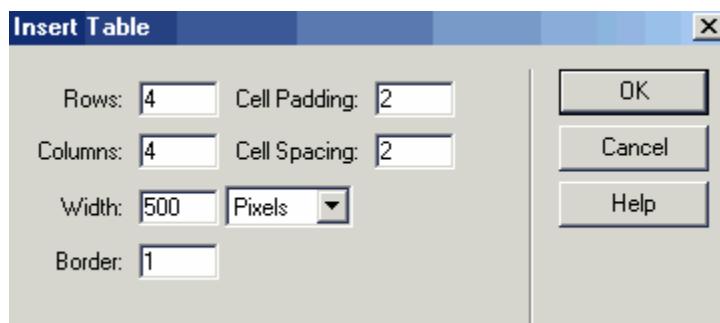
Sada kad god je neko usmeren na stranicu za potvrdu automatski će se preusmeriti na stranicu "**admin_control.asp**" nakon 3 sekunde. Zašto nam je potreban i link i rutina osvežavanja? Neki pretraživači ne vole oznake osvežavanja. To se zove "igraj na sigurno"!

Sačuvajte rad.

6/ Otvorite stranicu "**admin_view.asp**" i dajte joj zaglavje "**ADMIN VIEW**". Napravite link, ispod zaglavlja koji se povezuje sa stranicom "**admin_control.asp**".

Sada umetnute tabelu koja sadrži 4 reda i 4 kolone.

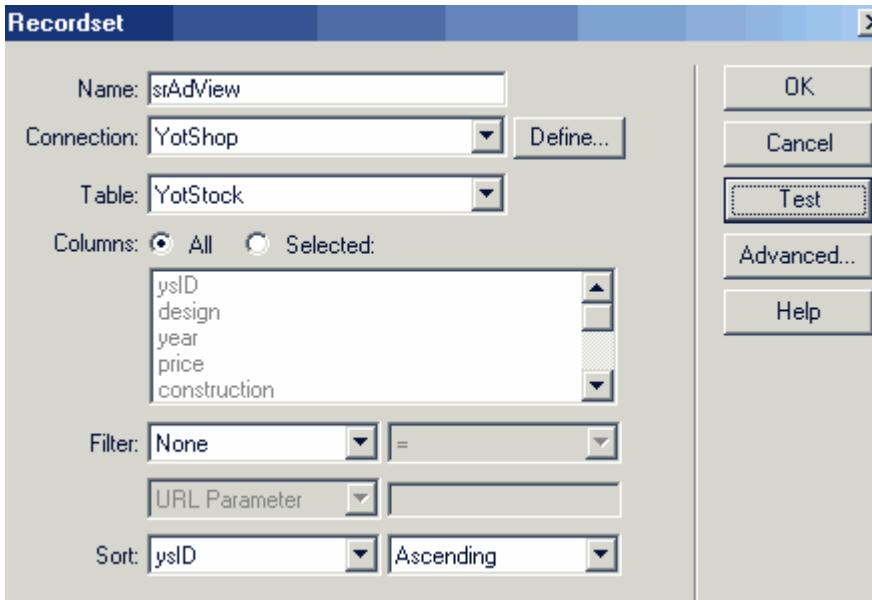

7/ Konfigurišite tabelu kako je prikazano i označite ćelije kako je prikazano na slici.

ADMIN VIEW

[Admin Control](#)

ID		Edit?	Delete?
Design:	Year:	Construction:	Laying:

10/ Pritisnite dugme "**Test**" i videćete sve zapise koje ste uneli izlistane po rastućem redosledu ("**Ascending**"). Ako želite da se prvo pojavi poslednji zapis, umesto "Ascending" uključite "Descending" (opadajući redosled) u Recordsetu.

Pritisnite dugme OK u prozoru testa, pa zatim ponovo OK u prozoru Recordset da biste ga sačuvali.

Record	ysID	design	year	price	constri...	laying	biel...	full_d...	int_de...	pic_th...	pic_e...
1	1	Rober...	1996/7	85000	Steel	Devon	The ...	She is...	The a...	stock...	stock
2	2	Holm...	1963	2500	Wood	Corn...	A ver...	Holm...	Intern...	stock...	stock
3	3	Snow...	1971/...	38000	GRP	Kent	The S...	The S...	Like ...	stock...	stock
4	4	Twist...	1971	24950	GRP	Com...	Twist...	The T...	The I...	stock...	stock
5	5	UFO 34	1971	20000	GRP	Devon	The ...	The ...	stand...	stock...	stock
6	6	Mood...	1977	27500	GRP	Kent	The ...	The ...	The a...	stock...	stock

11/ Ovo ste uradili već nekoliko puta, pa neću detaljisati. Povežite podatke Recordseta sa odgovarajućim čelijama korišćenjem rutine "**Click > Select > Insert**". Donja slika prikazuje šta gde treba da ide.

12/ Vreme je da ponovo dodamo minijaturni prikaz slike. Pritisnite desnu ćeliju (vidite korak 13). Pritisnite ikonu "Insert image" na paleti alatki "Common". Pritisnite dugme za izbor opcija "Data Sources". Sa liste izaberite "pic_thumb", pa pritisnite OK.

Ako se pojavi upozorenje da datoteka nije u osnovnoj omotnici itd. odbacite ga pritiskom na "**No**".

13/ Stranica "Admin View" bi trebalo da izgleda ovako.

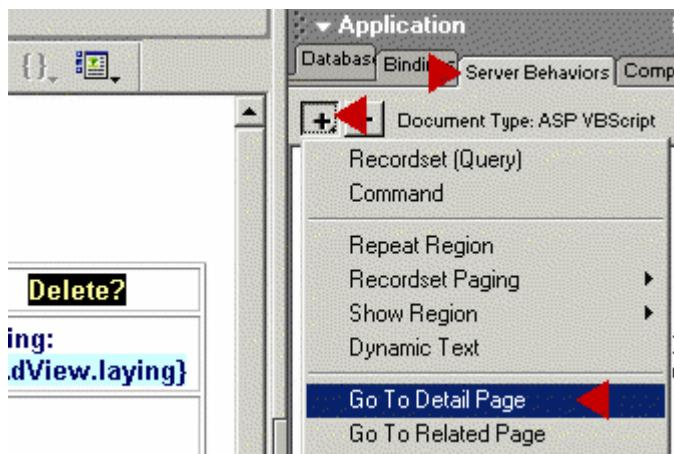
ADMIN VIEW

[Admin Control](#)

ID {srAdView.yID}	Edit?	Delete?
Design: {srAdView.design} {srAdView.brief_description}	Edit	Delete
Year: {srAdView.year}	Edit	Delete
Construction: {srAdView.construction}	Edit	Delete
Laying: {srAdView.laying}	Edit	Delete

14/ Sada ćemo primeniti ponašanje "Go To detail Page" koje informacije izabranog zapisa šalje na stranicu koja će ga izbrisati.

Označite reč "**Delete**", otvorite panel "**Server Behaviors**", pritisnite dugme "+" i sa menija izaberite "**Go To Detail Page**".

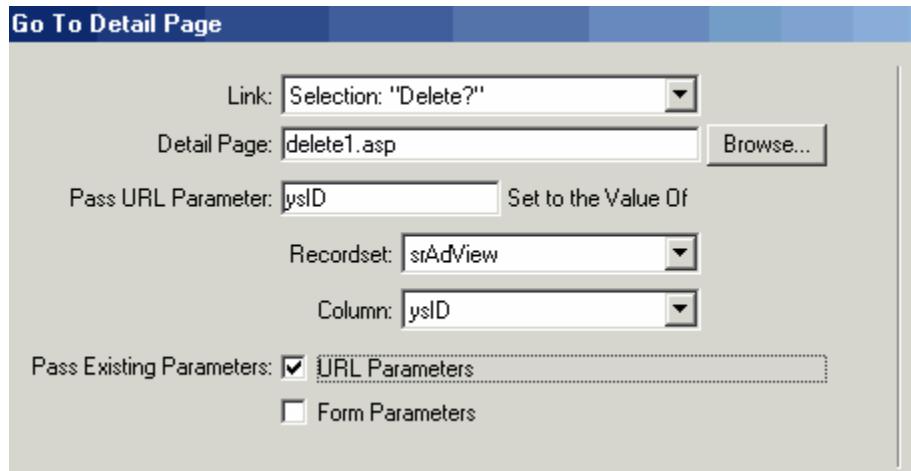

15/ Podesite prozor "Go To Detail Page" na sledeći način

- **Link** ..... bi trebalo da vam kaže da je izabran tekst "**Delete?**".
- **Detail Page** ..... pređite na "**delete1.asp**"

- **Pass URL Parameter** ..... trebalo bi da piše "ysID"
- **Recordset** ..... "srAdView"
- **Column** ..... "ysID"
- **Pass Existing Parameters** ..... Polje URL Parameters bi trebalo da je potvrđeno.

Pritisnite dugme OK

16/ Videćete da je "**Delete?**" označeno i pretvoreno u link. O delu "**Edit?**" još ne brinite. To ćemo koristiti u sledećem uputstvu (deo 3).

Edit?	Delete?
Construction: <code>{srAdView.construction}</code>	Laying: <code>{srAdView.laying}</code>
	

17/ Postavite pokazivač miša u ćeliju "**ID**" i pažljivo ga prevucite preko svih ćelija da biste ih izabrali. Potom izaberite ponašanje "**Repeat Region**" sa panela "**Server Behaviors**".

ID {srAdView.ySLD}	Edit?	Delete?
Design: [srAdView.design]	Year: [srAdView.year]	Construction: [srAdView.construction]
{srAdView.brief_description}		Laying: [srAdView.laying]

Screenshot of the Dreamweaver interface showing the 'Bindings' panel open. The 'Recordset (Query)' option is selected. Below the panel, the code editor shows a snippet of ASP VBScript code.

18/ Proverite da li je izabran "srAdView" Recordset i potvrdite polje za izbor opcija "All Records". Pritisnite dugme OK.

19/ Tabela bi sada trebalo da izgleda ovako.

ID {srAdView.ySLD}	Edit?	Delete?
Design: [srAdView.design]	Year: [srAdView.year]	Construction: [srAdView.construction]
{srAdView.brief_description}		Laying: [srAdView.laying]

20/ Sačuvajte rad.

Pripremila Irena Gonda Živković

Uvod u Dreamweaver MX (8)

STRANICA DELETE:

Stranica "**delete1.asp**" je stvarna stranica koja izvršava akciju brisanja do koje smo došli. Zašto baš delete1.asp? Kasnije u ovoj seriji uputstava ćemo sajtu YotShop dodati još neke funkcije baze podataka. Tim odeljcima će biti potrebna vlastita rutina brisanja koju ćemo najverovatnije nazvati delete2.asp ;~)

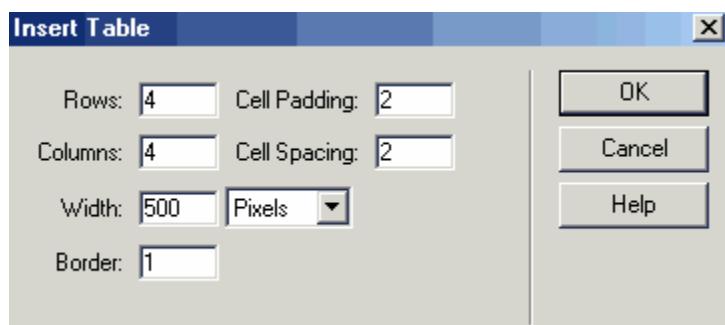
1/ Otvorite "**delete1.asp**", dajte joj odgovarajuće zaglavlje (na primer, "Delete Record") i umetnite "Form" kako je prikazano na donjoj slici.

DELETE RECORD

2/ Postavite pokazivač miša unutar crvenih isprekidanih linija "**form delimiter**" i umetnite tabelu koja sadrži 4 reda i 4 kolone.

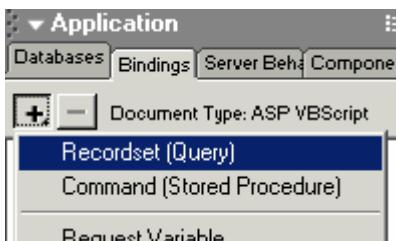

3/ Konfigurišite i obeležite ćelije kako je prikazano. Umetnite dugme "Submit" i označite ga kao "DELETE NOW**".**

DELETE RECORD

ID			
Design:	Year:	Construction:	Laying:
DELETE NOW			

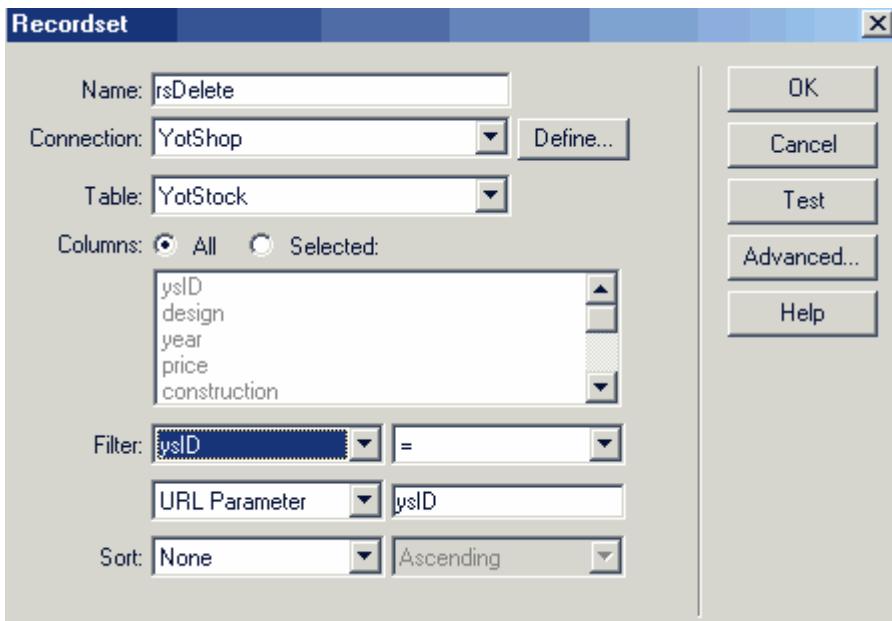
4/ Napravite Recordset za stranicu (Bindings > + >Recordset)

5/ Podesite Recordset na sledeći način

- **Name** ....**rsDelete** (sad sam pogodio 😊)
- **Connection** ....**YotShop**
- **Table** .... **YotStock**
- **Columns** .... **All**
- **Filter** ..... **ysID = URL Parameter ysID**
- **Sort** .... **None**

Pritisnite dugme OK.

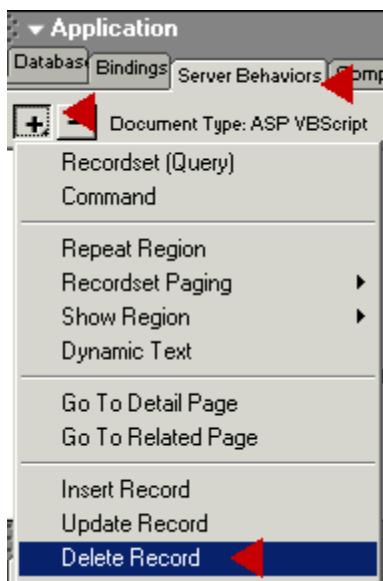

6/ Povežite podatke Recordseta sa odgovarajućim cilijama korišćenjem rutine "**Click > Select > Insert**". Donja slika prikazuje šta gde treba da ide. Ne zaboravite da umetnete minijaturni prikaz. Ako ste zaboravili kako to da uradite (zar već?) vratite se i pročitajte stranicu 8 - korake 11 i 12.

DELETE RECORD

ID {rsDelete.yID}			
Design: {rsDelete.design}	Year: {rsDelete.year}	Construction: {rsDelete.construction}	Laying: {rsDelete.laying}
{rsDelete.brief_description}			
<input type="button" value="DELETE NOW"/>			

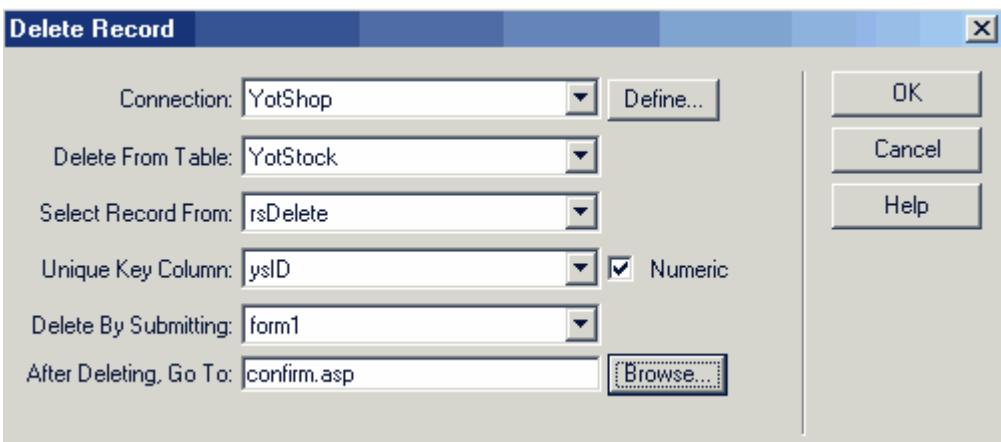
7/ Vreme je da primenimo ponašanje "Delete Record". Otvorite panel "Server Behaviors", pritisnite dugme "+" i sa menija izaberite "Delete Record".

8/ Podesite prozor "Delete Record" na sledeći način...

- **Connection .....** YotShop
- **Delete From Table .....** YotStock
- **Select Record From .....** rsDelete
- **Unique Key Column .....** yID .... Numeric
- **Delete By Submitting .....** form1 (zaboravio sam da imenujem obrazac, ali nije ni važno jer ovde postoji samo jedan)
- **After Deleting Go To .....** potražite "confirm.asp"

Pritisnite dugme OK.

9/ Vaša stranica "**delete1.asp**" bi sada trebalo da izgleda ovako.

DELETE RECORD

ID {rsDelete.yID}			
Design: {rsDelete.design}	Year: {rsDelete.year}	Construction: {rsDelete.construction}	Laying: {rsDelete.laying}
{rsDelete.brief_description} 			
<input style="width: 100px;" type="button" value="DELETE NOW"/>			

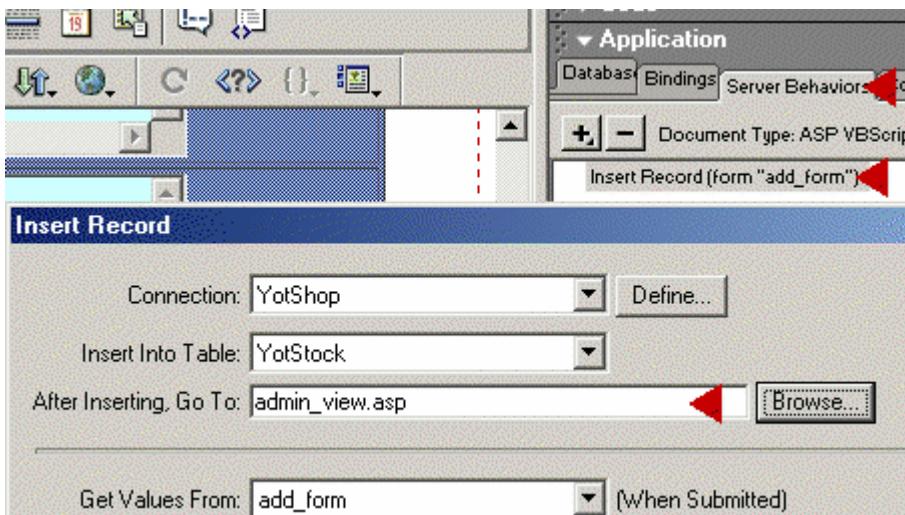
22/ Sačuvajte rad i kopirajte stranice "**admin.view.asp** .... **delete1.asp** .... **confirm.asp**" and **admin_control.asp**" na lokalni server pomoću strelice "**Put Files**"

POSPREMANJE I TESTIRANJE:

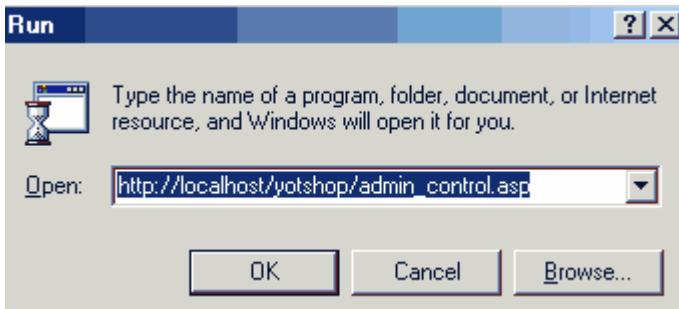
1/ Ranije kada smo pravili stranicu "**add.asp**" naredili smo rutini "**Insert Record**" da nakon dodavanja zapisa pošalje klijenta na stranicu "**view.asp**". To smo uradili jer tada još nismo bili napravili ostale admin stranice. Sada ćemo to da promenimo.

Otvorite "**add.asp**" i panel "**Server Behaviors**". Otvorite prozor "**Insert Record**" dvostrukim pritiskom na liniju "**Insert Record(form"add_form")**". Promenite polje "**After Inserting Go To**" iz "**view.asp**" u "**admin_view.asp**" kako je dole prikazano. Pritisnite dugme OK.

😊Imajte na umu da na ovaj način možete promeniti sve Server Behaviors ili Recordsets, tj otvaranjem odgovarajućeg prozora dvostrukim pritiskom na taster miša. To ćete često koristiti kada u narednim lekcijama pređemo na izgradnju upita pretraživanja.

2/ Proverite da li ste kopirali sve asp datoteke u direktorijum "**wwwroot/yotshop**" na vašem lokalnom serveru. Pređite na "**Start > Run >**" i upišite **http://localhost/yotshop/admin_control.asp**, pa pritisnite OK.

3/ Sada možete da testirate funkcije dodavanja i brisanja. Imajte na umu da je jednom izbrisani zapis zauvek izgubljen. Jedini način da vratite taj zapis je da ga ponovo umetnete pomoću stranice "**Add Record**". Treba takođe napomenuti da se prilikom brisanja zapisa briše i njegov jedinstveni broj "**ysID**" koji mu je Access dodelio. Kada taj broj nestane Access ne dozvoljava da se ponovo upotrebi. Prema tome .... petpostavimo da imate 6 zapisu u bazi podataka i da izbrišete zapisa sa brojem "**(ysID) 1**". Ako pokušate da taj zapis ponovo umetnete u bazu podataka on će dobiti ysID broj 7. ysID broj 1 se više ne može koristiti.

U situacijama kada se za robu koja povremeno nestaje i ponovo se pojavljuje u skladištu zahtevaju isti skladišni brojevi treba u bazi podataka napraviti namensku kolonu skladišnog broja.

Postoji nekoliko praktičnih trikova da biste prikazali samo onu robu koje trenutno ima na zalihamu. U kasnijim lekcijama ćemo obraditi neke od njih.

UČITAVANJE NA WEB:

Proverite da li sve radi kako treba na va[em lokalnom serveru pre početka učitavanja na računar.

4/ Učitavanje na vaš računar:

Potrebno je da imate prostor na mrežnom računaru na serveru koji podržava ASP. Kao pravilo, to znači da matični računar treba da izvršava "**Internet Information Server**" instaliran na Windows 2000 ili NT operativnom sistemu. Neki Unix dobavljači nude ASP podršku, ali se to obavlja putem "plug in" okruženja drugog proizvođača, pa neka ASP svojstva će nedostajati. Zato... Potražite Windows matični računar.

Uvek koristite prioritetan metod povezivanja sa bazom podataka vašeg računara. Ako ne znate koji je to metod, pročitajte česta pitanja i odgovore vašeg računara o vezama baza podataka ili napišite e-pismo tehničkoj podršci.

5/ Na serveru vašeg računara treba da napravite "**DSN**" sa istim imenom kao i "**DSN**" koji ste napravili lokalno //i treba ručno da promenite string veze u datoteci "**YotShop.asp**" (u omotnici Connections) u "**DSNless**" konekciju.

6/ Potpuno uputstvo o menjanju stringa veze se nalazi u [**UltraDev UltraEasy part 6**](#) i preporučujem da ga pažljivo pročitate.

7/ Ja bih pre učitavanja promenio datoteku "**Connections**" u "**DSNless**" konekciju. Datoteka veze koju UltraDev pravi za ovaj sajt izgleda ovako...

```
<%
' FileName="Connection_odbc_conn_dsn.htm"
' Type="ADO"
' DesigntimeType="ADO"
' HTTP="false"
' Catalog=""
' Schema=""
Dim MM_YotShop_STRING
MM_YotShop_STRING = "dsn=YotShop;"
%>
```

Ja bih ga promenio (zeleni polucrni deo) pre učitavanja na Web...

```
<%
' FileName="Connection_odbc_conn_dsn.htm"
' Type="ADO"
' DesigntimeType="ADO"
' HTTP="false"
' Catalog=""
' Schema=""
Dim MM_YotShop_STRING
MM_YotShop_STRING = "Provider=Microsoft.Jet.OLEDB.4.0;Data Source=" &
Server.MapPath("YotShop.mdb")
%>
```

Neka vam ceo zeleni polucrni deo bude u jednom redu. Ne umećite prekide za drugi red.

Prethodno će raditi sve dok je vaša baza podataka u istoj omotnici kao i ostatak sajta YotShop.

Na kraju, treba da koristite metod koji preporučuje vaš matični računar na Webu.

PORUKE O GREŠKAMA:

Ako dobijete sledeću poruku o grešci sa lokalnog (IIS) servera ili sa matičnog računara na webu....

Microsoft OLE DB Provider for ODBC Drivers error '80004005'

[Microsoft][ODBC Microsoft Access Driver] Operation must use an updateable query.

Znači da dozvole nisu pravilno podešene na vašem serveru ili na matičnom web serveru (koji izvršava IIS). Proverite sledeće...

www.webwizguide.com

Ako dobijete neke druge čudne poruke o grešci pokušajte da ih kopirate i prenesete u google. Skoro uvek ćete pronaći rešenje

Pripremila Irena Gonda-Živković